

культура

К*Ж

щоп'ятниці

всеукраїнський тижневик 19–25 лютого 2016 р.

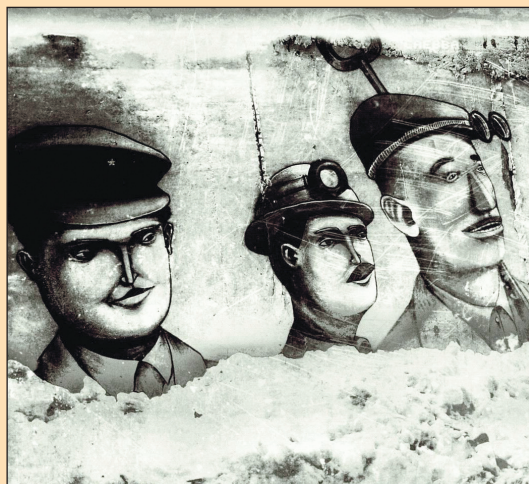
і життя

Мультиплікація

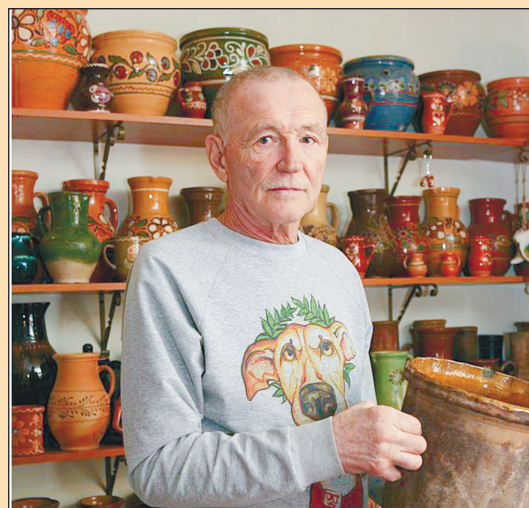
стор. 9

Фотомистецтво

стор. 6

Гончарство

стор. 12

Скарби Італії

стор. 7

Відкриття виставки «Брати Алінарі». Фоторобота Романа РАТУШНОГО

редактор
Євген БУКЕТ

актуально

«Граємо українське!»

Марина ГАЙДУК

Питання «українське» було актуальним завжди, а особливо зараз у часи соціально-політичної переорієнтації держави.

Актуальним воно є і стосовно культури, і академічної музики в тому числі. Про імідж музичної України в світовому контексті розповів зацікавлений експерт – український піаніст, який, тим не менше, прожив півжиття за кордоном. Про український конкурс для українців розповів спеціально запрошений член журі конкурсу, який, виявилось, критикує конкурси. Дмитро Суховієнко – виконавець світового рівня, один із визначних європейських українців, окрім цього, скаже ще й своє напутнє слово молодим музикантам.

– Дмитре, на Вашу думку, який музичний імідж має Україна в світовому контексті?

– Україна існує понад 20 років, начебто багато, але в історичному масштабі це, звичайно, дуже мало. Певне із-за цього музичний імідж України як сильної культурної держави на світовому рівні ще не сформувався. Такої сильної картини України, якою її бачимо ми, українці, в Європі немає. Знають про наш фольклор, але про глибоку класичну музику – одиниці. Ще треба багато працювати українцям в Україні і за кордоном, треба боротися за своє право на існування. На жаль, така от доля у нас – вічно боротися. Але те, що Україна має дуже великий культурний потенціал та гарних розумних людей – це зрозуміло всім.

– Які музичні імена асоціюються з Україною в Європі, яка академічна музика найчастіше виконується?

– Звичайно, імена Скорика, Станковича, Сільвестрова. Я сам виконував у 2012 році кілька творів Валентина Сільвестрова. А зараз, сподіваюся, що особисте знайомство на конкурсі з Мирославом Скориком надасть можливість зіграти його твори разом із ним. Можливо організуються поїздки в Європу чи Америку, щоб трохи витягти цей скарб із України і показати світові.

Дмитро СУХОВІЄНКО

У країні зараз важка ситуація – війна, і я розумію, що митцям, музикантам дуже складно виживати. Тому тепер настав час друзям із-за кордону, які знають і люблять Україну, підтримувати її та налагоджувати культурні мости, щоб нести в світ цю культуру.

– Що входить до Вашого репертуару із української музики і що, можливо, Ви б ще хотіли зіграти?

– Окрім Сільвестрова, в моєму репертуарі ще зі студентських років є чотири прелюдії Миколи Колесси, які я, до речі, записав на своєму першому компакт-диску з концерту в Київській філармонії. Ще я мав ноти Нижанківського, які отримав від його родичів у Женеві. Тобто, українських творів не багато, але це пов'язано з тим, що я вихований у традиціях фортепіанної школи Фелікса Блюменфельда. Дана школа основана на класикоромантичних традиціях і мені здається, що я ще не до речі до рівня, щоб грати наших сучасних композиторів.

Але знаю, що існує ціла когорта українських молодих піаністів, які цим займаються, і це дуже добре. Я вважаю, що кожен повинен грати ту музику, яку найбільше відчуває, в якій використовувавши свої таланти та розкриваючи свої відчуття. Однак і сам я відкритий для нових проектів, тому що митець росте і навчається до кінця свого життя. Сподіваюся, що це буде нагода і я повернуся дуже близько до українського репертуару.

Конкурс Мирослава Скорика якраз має на меті утвердження сучасного українського фортепіанного репертуару і це дуже добре.

– Скажіть, яке Ваше ставлення до цього конкурсу?

– Я був дуже радий дізнатися про новий, поки що лише всеукраїнський конкурс Скорика. Я зроблю все, що зможу, щоб підтримати цю ідею, цей молодий конкурс, щоб допомогти українцям розвивати свої таланти.

Відверто кажучи, я особисто як музикант до конкурсів ставлюсь із застереженням. Тому що такі змагання трохи не відповідають мистецьким цілям музики. Творча людина, артист виходить на сцену для того, щоб нести людям красу, щоб бути між композитором і публікою своєрідним струмком, через який проходить інформація.

На конкурсі все навпаки, на сцену, зазвичай, виходять із іншими цілями, щоб показати себе найкращими, першими. Тому я ставлюсь до конкурсів скептично. Але це реальність, вони необхідні, я це розумію. Я ж сам, хоч і критикую конкурси як саме явище, але брав участь у багатьох змаганнях і в Європі, і в Америці, і в Азії.

Для молодих брати участь у конкурсах важливо, тому що через них молоді таланти отримують шанси на майбутнє. Тим паче в Україні, де професія культурних менеджерів не поширена і взагалі не сформований ринок для класичної музики. Тому я і підтримую цей молодий конкурс Скорика.

– Які якості гри на фортепіано Ви особисто оцінюєте найвище?

– Виконання – це такий же складний комплекс як і сам інструмент. Фортепіано – це не просто одна струна, там є педалі, клавіші, а піаніст – він як диригент перед цілим оркестром.

Гра – це і психологічне ставлення до інструмента, до музики, і фізичне, і технічне. Важливо все – від першої до останньої ноти. Для мене музика має початок від емоції, від душі, яка народжується так, як квіти на весні розцвітають, і яка йде до самих сердець людей. Це дуже важливо, щоб музикант розумів свою місію в тому, щоб слухачі могли подумати про глибокі життєві питання, а не просто побачили гарних музикантів, які швидко і технічно грають.

– Розкажіть про Ваш досвід у складі журі?

– Я був членом журі на міжнародних конкурсах імені Лисенка в Києві у 2012 році та імені Лятошинського в Парижі у 2014-му. Але там брали участь не зовсім діти, як у новому конкурсі Мирослава Скорика. Тому буду радий отримати новий досвід і сподіваюсь відкрити для себе цікавих і талановитих піаністів. А взагалі, по-моєму, конкурси для дуже маленьких дітей робити не варто, принаймні не з семи, а хоча б приблизно з 13–14 років – це нормально. Тому що для дітей конкурси – це ж велике психологічне навантаження, і навіть травма, якщо вони не отримують першої премії, а діти до всього ставляться серйозно.

– Якими будуть Ваші побажання конкурсантам?

– Звичайно, побажання успіху, щоб кожен із учасників мав натхнення, бажання до світлого і до перемоги. До особистої перемоги, навіть якщо це не буде перша премія. Для них уже перемога мати можливість вийти на сцену великої зали перед журі та публікою! Я вважаю такі моменти дуже щасливими. І, як кажуть французи, «profiter», – використовуйте повною мірою цей момент, нагоду бути на сцені.

– Окрім конкурсу М. Скорика, чи плануєте Ви реалізувати якісь творчі проекти найближчим часом у Києві, в Україні?

– 22 квітня в Києві у нас буде велике свято, тому що цей день – сторіччя від народження легендарного скрипаля Ієгуді Менухіна. Дякуючи саме йому, я отримав у свій час стипендію на навчання в Швейцарії, так ця людина змінила моє життя. В честь ювілею я гратиму у Національній філармонії України концерт Р. Шумана.

Святкувати сторіччя Ієгуді Менухіна в Києві дуже правильно і символічно, адже його батьки були родом із України. Сподіваюся, що ми матимемо багато цікавих заходів із цього приводу, а я особисто буду радий бачити всіх киян та гостей столиці 22 квітня на святі музики. І звичайно 18 квітня, саме з Мирославом Скориком відкриємо це святкування у Львівському оперному театрі.

■ ФОРТЕПІАННИЙ КОНКУРС

До 20 лютого в Києві проходить перший відкритий фортепіанний конкурс Мирослава Скорика, що організований для музикантів віком від 13 до 23 років. До складу журі були запрошені всесвітньо відомі піаністи Дмитро Суховієнко, Лілі Дорфман, Юрій Кот, Борис Федоров, а також сам Мирослав Скорик та музикознавець Леся Олійник. Переможцям, окрім грошових нагород (\$3000 – перша премія; \$1500 – друга; \$1000 – третя) та виступу з оркестром (під оруду самого М. Скорика), будуть надані можливості вдосконалювати свою майстерність на престижних міжнародних майстер-класах (від AcadémieInternationale d'Eté de Nice у Франції та від International Summer Academy of Music у Німеччині).

Це унікальний конкурс у національному контексті, тому що юним піаністам для участі необхідно підготувати повністю українську програму. Більше того, монографічну українську програму виключно з творів визначного українського композитора Мирослава Скорика. Така специфічність конкурсу, це не просто родзинка, а свідомий крок організаторів. Крок, який сприяє популяризації українського фортепіанного репертуару та здійснить цінний вклад у розвиток національної музичної культури взагалі.

■ МІНКУЛЬТУРИ ПОДІЛИЛОСЯ ПЛАНАМИ ЩОДО «УКРАЇНСЬКОГО ДОНБАСУ»

Київський мурал «Донбас – це Україна»

Міністерство культури України оприлюднило план заходів на 2016 рік щодо реалізації проекту культурної інтеграції «Український Донбас». Про це повідомлено на сайті міністерства.

Загальноукраїнська програма «Український Донбас» передбачає проведення культурних заходів у Донецькій та Луганській областях із залученням митців і творчих колективів із усієї України, а також установ, підпорядкованих Мінкультури.

Згідно з опублікованим планом, найкращі мистецькі колективи України виступатимуть у містах і селах Донеччини та Луганщини, а творчі колективи Донецької та Луганської областей, відповідно, зможуть презентувати свою творчість для всієї країни, беручи участь у культурно-мистецьких акціях інших регіонів.

У рамках проекту «Український Донбас» заплановано проводити не тільки культурно-мистецькі заходи, а й різні соціальні, спільні семінари та науково-практичні конференції, конкурси, телемости, он-лайн-уроки, майстер-класи тощо, які об'єднують представників різних областей.

Міністерство культури також аносувало збір та передачу видань із історії Української держави, її культури, Збройних сил тощо бібліотекам Донецької та Луганської областей.

Із детальним планом заходів можна ознайомитися на сайті Міністерства культури України.

Людмила ШЕВЧЕНКО

редактор
Світлана СОКОЛОВА

наголос

■ ДОВГООЧІКУВАНА ПРЕМ'ЄРА

Відбулася прем'єра пісні Катерини Низькопклонної «Мій Схід», яка об'єднала людей, що вимушено залишили рідні домівки і налагоджують нове життя.

На мою думку, справжній артист має викликати довіру у глядача. Катерина Низькопклонна вміє робити це з перших рядків. Того вечора тендітна дівчинка розкрила перед нами велику душу. Адже пісня-послання «Мій Схід» насамперед адресована громадянам, які втрачають надію, віру, орієнтири. . .

Цей твір торкається найглибших струн душі. І одночасно осяває їх особливим світлом, адже розумієш, що ти не один.

На жаль, у багатьох переселенців нині немає можливості повернутися у рідні краї. Тому пісня «Мій Схід» подарувала нам найпотрібніше – відчуття домівки. У ній кожен побачив свою історію, свій біль і своє щастя.

Елана БЕРЗІНА, переселенка з Донецька

■ ОБІД У ШПИТАЛІ

Бібліотекарями Солом'янського району міста Києва на початку 2016 року, який оголошено у світі Святим роком милосердя, започатковано громадську ініціативу «Недільний обід у шпиталі». Вона спрямована на моральну підтримку бійців АТО, які після поранень перебувають на лікуванні у Головному військовому клінічному госпіталі Міністерства оборони України.

— За підтримки письменниці Марії Морозенко разові відвідини перетворюються на рух, до якого запрошуємо всіх, хто має бажання полегшити долю бійців, — говорить Іванна Щербина, директор бібліотеки імені Миколи Реріха, де готували обід минулої неділі.

В основі рецептів — традиційні українські страви. Менш ніж за дві години було приготовлено смачний обід для поранених, до яких майже не надходить волонтерська допомога. Завдяки тим, хто зібрався вихідного дня у бібліотеці, до госпіталю поїхало 75 порцій поживного вінегрету з м'ясними гречаниками, домашня випічка (піріжки, рогалики, бісквіти), яблука, смачне варення, ягідні компоти тощо.

Всі охочі можуть долучитися до акції, адже збираються бібліотекарі щонеділі, кожного разу в різних бібліотеках.

Фото Мар'яна ПУНІВА

На презентації книги

Лідія ОРЛЕНКО

Марія і Віра Савченко – мама і сестра – презентували книгу відомої льотчиці «Сильне ім'я Надія».

Захід відбувся в офісі Програми імені Фулбрайта в Україні, яка організувала його разом із Київським офісом Інституту Кеннана.

Надія Савченко, старший лейтенант української армії, має більш як десять років досвіду служби в армії, зокрема в Іраку. Депутат Верховної

Ради України VIII скликання та Парламентської асамблеї Ради Європи. Визнана політичним в'язнем. Наразі продовжує перебувати в ув'язненні на території Російської Федерації. У 2015 році удостоєна звання Героя України.

Книга має розділи: «Війна», «Полон», «Викрадення», «В'язниця», «Голод у тюрмі та поза нею», «Сильне ім'я Надія», «Армія. Початок», «Ірак», «Списаний льотчик «недолетчик», «Не знаючи броду, не лізь у воду, або гниле болото Броди», «Майдан», «Крим. АТО – початок», «Рикошет». Ілюстрації до видання виконала Віра

«Райдуга». Виступи учасників супроводжували відео та фото з поля бою, відпочинку воїнів, зустрічі з волонтерами, зокрема, на великому екрані показали кадри, відзняті фотографом і солдатом Юрієм Величком.

Глядачі побачили декілька танцювальних постановок. Мужні та сильні на бойових згадках, під обстрілами, в умовах жорсткого поєдинку життя зі смертю, хлопці й ді-

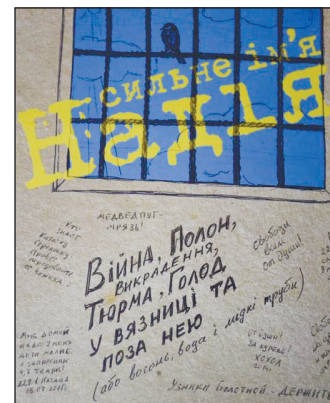
Савченко. Вона розповіла, як народжувався твір:

«Надя на 42–43-му дні другового голодного страйку зрозуміла, що може статися будь-що (людина обходилася без їжі взагалі – лише сигарети і вода з-під крану). Але ж відомо: якщо на 40-й день мозок не отримує цукор, людини не стане. Сестра відчувала: якщо допомога прийде, то через кілька днів. Отож треба передати інформацію, що сталося з нею, а також, що відбувалося з українською армією, з університетом Повітряних сил у Харкові, де вона навчалася, в Іраку, в миротворчій місії, де була корупція, як віджимали Крим, звідки багато друзів їй телефонували. Все це і написала тижні за два».

Спочатку легко передавала рукописи, але потім тюремники щось заіздозрили, тому виносила записи на «малявах» у вухах. Тоді вони боліли, їй закапували краплі (на «малявах» залишилися потюки).

Записи набрали, оформлювала книгу Віра Савченко. Ідея була такою: сокіл, птаха України – на прив'язі. Кожна із глав оздоблена цим пернатим.

Кольорові вкладки – головним чином світліни авторки, переважно військові.

Присутнім показали ролики з YouTube: розділ книги «Ірак», який начитують чоловіки, і той, який дає зрозуміти, що трапилося 17 червня 2014 року під селищем Щастя, хто така Надія Савченко, і чия провина в загибелі журналістів ВДТРК Корнелюка і Волошина.

Багатьох хвилювало, як Надія себе почуває? Віра повідомила, що сестра відстрайкувала 40 днів третьої голодівки і починає вживати глюкозу та вітаміни (водний розчин).

«Я хочу одного, щоб мою дитину скоріш випустили із в'язниці, – з болем сказала мама Наді. – Де я тільки не була, куди не писала! Не знаю, чому всі допомагають, а результатів немає».

Історія війни і любові

Напередодні Дня закоханих, у Національному музеї історії України у Другій світовій війні відбулась музейно-мистецька акція «Любов сильніша за війну».

У програмі заходу передбачалося відвідання виставки та благодійний концерт, можна було придбати різноманітні речі ручної роботи на аукціоні чи просто пожертвувати кошти.

У концерті взяли участь воїни, які на один день змінили зброю на гітару, не знімаючи, проте, своєї камуфльованої форми. Поряд із бійцями на сцені зали незмінно стояли ті, хто тримає для них тил військових буднів, – волонтери.

Захід розпочався з хвилини мовчання за полеглими героями та виконання гімну України мовою жестів волонтерами, акторами театру глухонімих

вчата витонченими і чуттєвими па розповіли кожен свою історію про любов та війну.

Авторські тексти зачитали організатори дійства, сестри Аліна та Марина Радченко, які з перших днів війни допомагають бійцям на передовій і в госпіталах. Усе, що довелось пережити зустріччєй, тривогу за близьких – вилилось у зворушливі рядки.

Своїм співом вразили глядачів Аніка Римаренко, співачка, учасниця багатьох міжнародних фестивалів і мистецьких подій та Анжела Ярмолюк, заслужена діячка мистецтв, композитор, авторка-виконавиця, волонтер.

Власні пісні виконав голос Майдану, боєць батальйону «Айдар», композитор і бард Ян Априль, позивний «Птах». Незабутні мелодії зіграв на фортепіано боєць батальйону «Донбас» Заза Інсарідзе.

Під акомпанемент Зази та Яна заспівала Тетяна Юдіна, організатор благодійних концертів, волонтер, співачка. Тетяна також зачитала авторського вірша, написаного після чергової поїздки з концертом на передову.

Наприкінці виступила Христина Панасюк, волонтер, талановита авторка і виконавиця. Вона зібрала до гурту всіх учасників концерту для фінальної пісні.

Завершилось дійство гімном України у виконанні всіх присутніх. Люди виходили із зали, натхнені подвигами українських героїв, захоплені багатогранністю їхніх талантів, злегка засмучені, але з великою надією на перемогу. І ні в кого не залишалось сумнівів: любов такий сильніша за війну, і ми обов'язково здобудемо мир на своїй землі.

Христина ДИЧКО

редактор
Олександр ЛИТВИНЕНКО

музейництво

НАЙЦІКАВІШІ ЕКСПОНАТИ ОПИНИЛИСЯ У МОСКВІ

До 1877 року люди і гадки не мали про існування Благовіщенської церкви. Поки чергова річкова повінь не оголила її фундамент. Першим почав розкопки археолог-аматор Турвант Кибальчич. У 1878 році місію досліджував відомий науковець із Чернігівщини Дмитро Самоквасов. Він знайшов цілий скарб срібних гривень чернігівського типу, архітектурні деталі церкви, прикраси середньовічних країн Європи та Азії.

Як розповіла Олена Черненко, що очолювала сучасну археологічну експедицію, Дмитро Самоквасов за законами Російської імперії мав право власності на ці експонати, але вирішив подарувати їх Чернігову. Оскільки тодішня міська влада не знайшла коштів на облаштування музейної експозиції, безцінні знахідки відправили до Москви. Там же опинилися й деталі храму, знайдені у 1946–1947 роках відомим радянським дослідником слов'янської культури Борисом Рибаківим, який приїхавши до Чернігова, щоб оцінити післявоєнний стан архітектурних споруд давньоруської доби, продовжив розкопки Благовіщенської церкви.

— На той час у Чернігові не знайшли реставраторів, а історичний музей перебував у жалюгідному стані, тож більшість своїх знахідок Борис Рибаків забрав до столиці СРСР. Найдивовижніша з них — мозаїка із зображенням павича, що прикрашала підлогу у підкупольному перехресті храму, й нині експонується у Державному історичному музеї у Москві, адже такого витвору доби Київської Русі ще ніколи не знаходили, — каже Олена Черненко.

Під час презентації виставки показали лише зображення цього чудернацького птаха. До речі, науковці зазначили, що церква над Стрижем була «родичем» італійського храму Сан Амброджіо, який донині діє у Мілані, і деяких середньовічних культових споруд, що збереглися на півночі Франції. Адже майстри, які її зводили, використовували ті ж самі прийоми різьблення каменю, архітектурні прикраси на фасаді та в інтер'єрі будівлі. Ровесником Благовіщенської церкви, що дуже схожий на неї, є храм Святої Богородиці, який зберігся майже в первісному вигляді на острові Сицилія.

Щоб краще уявити обриси зниклої споруди варто побачити Борисо-Глібський і Успенський собори Єлецького монастиря, що знаходяться у підпорядкуванні Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній», наголошують організатори виставки. Адже після відновлення плану та детального вивчення архітектурних деталей споруда насамперед втілювала традиції чернігівських майстрів.

— За всіма ознаками можемо зарахувати її до чернігівської архітектурної школи. Місцеві майстри зробили значний внесок у будівництво давньоруської доби і мали власні традиції. Як і згодом запозичили у Володимиро-Суздальському князівстві, зокрема під час будівництва Москви, — каже Олена Черненко.

Таємниця зниклого храму

Експозиція виставки

Олександр
ЛИТВИНЕНКО

Чотирнадцять визначних пам'яток давньоруської доби знаходяться на території Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній».

П'ять із них після численних перебудов відкриті для огляду. Решта прихована від людського ока під шарами ґрунту. За словами кандидата історичних наук Олени Черненко, це справжнє багатство Східної Європи, адже у сусідній Білорусі, наприклад, усього одна така архітектурна пам'ятка, з двохсот п'ятдесяти, що коли-небудь існували у світі.

На жаль, більшість із них через війни, пожежі та економіч-

ні негаразди не збереглися до наших днів. Тільки завдяки зусиллям археологів, реставраторів, дослідників історії можна уявити обриси величних споруд Київської Русі.

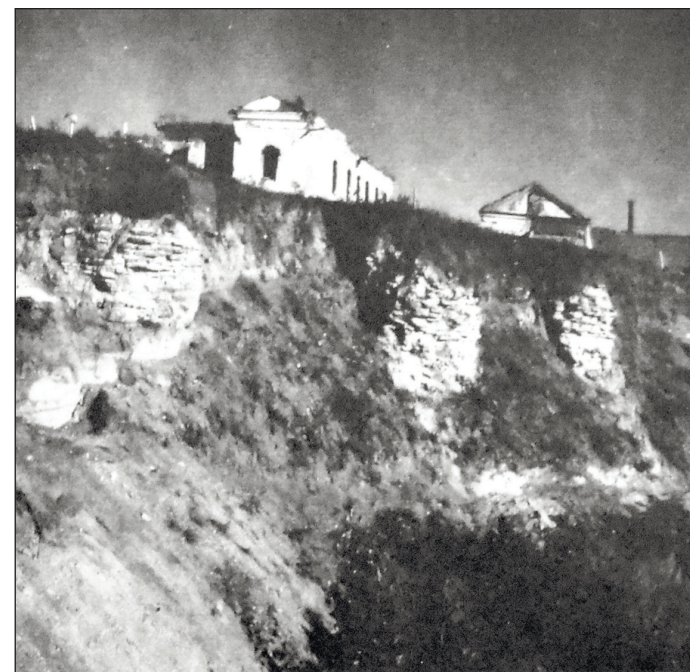
Про одну з таких пам'яток можна дізнатися, відвідавши виставкову залу чернігівського колегіуму, який знаходиться у заповіднику «Чернігів стародавній». Нещодавно там відкрилася виставка «Благовіщенська церква — забутий храм Чернігова», що прочинила завісу таємниці зниклої у XV столітті княжої споруди.

В експозиції представлені артефакти, знайдені чернігівською археологічною експедицією у 2007–2012 роках, та матеріали про попередні дослідження Благовіщенської церкви, що з 1186 року височіла на крутому березі

річки Стрижень, і за висновком архітектурної комісії 1908 року, була найбільшою спорудою стародавнього Дитинця.

Дослідники вважають, що її збудували на замовлення великого князя Святослава Всеволодовича. Це був великий шестистовпний тринавний храм із галереями, розміщеними з трьох боків. Його довжина сягала тридцять чотирьох, а ширина — двадцять шість метрів. У західній частині церкви містився критий

перехід, який вів у галереї-усипальниці, що були відокремлені від головної частини храму стінами з широкими прорізами. Західний фасад був розділений пілястрами на п'ять частин. Мурували споруду фігурною цеглою червоного та світло-жовтого кольорів. У центральній частині храму підлогу прикрасили різнокольоровими пластинами склоподібної смальти. Культову споруду оздобили деталями з білого мармуру, фресками і мозаїкою.

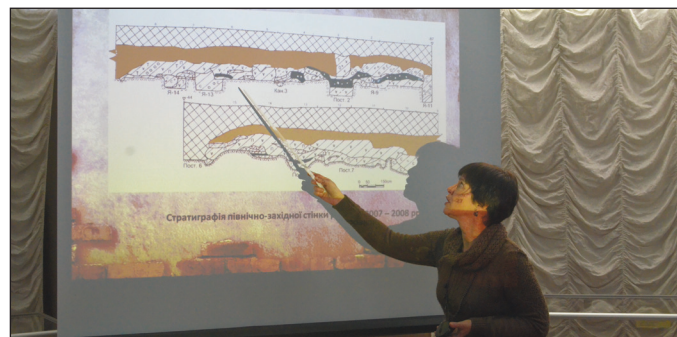
Архівне фото розкопок 1946–1947 років

Чернігівський спадок

На «Абрисе Черниговском» 1706 року можна побачити Благовіщенську церкву.

Але крім назви вона не має нічого спільного зі своєю давньоруською попередницею, наголошують науковці. Її збудували з дерева неподалік місця, де стояв Благовіщенський храм, що внаслідок економічного занепаду міста у XV столітті почав руйнуватися, а під час спорудження фортеці у Чернігові остаточно був зрівняний із землею.

Не довго проіснував і дерев'яний прототип храму над Стрижем. Він згорів у пожежі 1750 року. Тож люди у XIX столітті, як і сучасні чернігівці, майже нічого не знали про визначну пам'ятку.

Олена ЧЕРНЕНКО презентує виставку

Усі артефакти, представлені на виставці, зробив експозиційними реставратор Павло Солобай. Його колеги розповіли, що майстер часто власним коштом купував реактиви, у вільний час працював над

знахідками. Натомість нині експонати виглядають, неначе нові.

В експозиції представлені залишки мозаїчної смальти, якою прикрашали підлогу храму, — це мистецтво було

запозичене з Візантії, уламки прикрас Золотої Орди, рідкісні книжкові оправи та застіжки, будівельні матеріали XII століття, предмети побуту і зброї, культові речі різних часів і народів, що свідчать про буремну й ще маловідому історію стародавнього Чернігова.

Місцеві археологи сподіваються, що розкопки Благовіщенської церкви відновлять. Адже добре збереглися фундамент та ділянки стін храму. Фахівці переконані, що там можна знайти ще багато безцінних речей, які за допомогою сучасних технологій «повертають» людству таємниці минувшини.

Фото Олександра ЛИТВИНЕНКА

редактор

Єлизавета КРАСНІЧЕНКО

арт-проект

■ ЗАГУБЛЕНИЙ КОНТАКТ

Прем'єрна вистава «Це все вона» у Молодому театрі, якій ще немає місяця, набирає обертів. Проблема батьків і дітей, яку намагається вирішити кожне покоління, тут прозвучала по-новому. Сучасне тлумачення, що «порвало» шаблони завдяки вмілій грі знаної актриси Римми Зюбіної та молодого актора, але дуже енергійного Олега Коркушко, – відвертий виклик класикам.

Збірний образ сучасної молоді, яка живе у віртуальному світі соціальних мереж, ігор та музики, втілював син (Олег Коркушко). Образ агресивного підлітка, що живе у вигаданому світі, надягнувши маску байдужості, вразив своєю реалістичністю. Мова, жести, одяг, звички та система цінностей героя, для якого життя замикається на комп'ютері. Він тікає від світу, в якому не знаходить розуміння (у даному випадку від рідної матері). Навіть використання нецензурної лайки та брутальних жестів під час вистави – органічні та доповнюють образ хлопця. За маскою жорстокого юнака насправді прихована тонка, романтична особистість. Спроба матері дізнатись через мережу Інтернет, чим живе її син, захопила обох героїв і на короткий термін зменшила прірву між ними. Та чи розв'яже це їхні проблеми наприкінці? Питання, які вирішувати глядачу, ніяк не вигаданим персонажам.

Режисер-постановник Влада Белозоренко, яка розробила сценарій тексту за п'єсою Андрія Іванова, вплела у виставу деталі, що допомогли створити візію віртуального світу. По-перше, що привернуло увагу, – це те, що організатори дійства поміняли сцену із глядацькою залогою. Тому вона складалася із сходиною, а в її епіцентрі розташоване реальне еврорізно, яке актори по-різному обігрували. По-друге, декорація сцени, оформлена під робочий стіл із монітором комп'ютера, розділяла уявну квартиру на два світи за допомогою межі зі скотчу.

Кожен із героїв, різні за віком і статтю, хто як реагує на психотравмуючу ситуацію – смерть батька, чоловіка. Пам'ять, яка лишається, та яка, за логікою, повинна об'єднувати їх, лише розділяє. Як мати, так і син мріють про порозуміння, але не можуть його досягти – «викинути клітку», в яку загнали самі себе та яка присутня в їхніх душах.

Ця вистава є прикладом того, яких масштабів може набути не вирішений одразу конфлікт. І хоч вона не має щасливого кінця, однак змушує замислитись і батьків, і дітей.

Спектакль дуже кінематографічний та динамічний. Вистава закінчується, а розгублені глядачі з подивом на обличчі запитують один в одного: «Це вже кінець?», адже їм хочеться продовження... Раптом розумієш – це все вона, режисер, яка так легко і вміло розповіла про глобальні проблеми нашого сьогодення.

Єлиза СОЛОДКА

Національна абетка українця

Єліза СОЛОДКА

Виставка Юрія Нагулка «Код нації», що розпочалась 8 лютого у Музеї історії міста Києва, відкриває новий сенс самоідентифікації українців.

Адже в умовах революції вона народилася, розповідає автор робіт пан Юрій: «Ці картини в основному робились за два роки, починаючи з кінця 2013-го, коли Україна потихеньку почала ставати Україною. Ми дуже неоднозначні у розумінні того, хто ми такі. Ми ще до кінця не розуміємо, який ми народ. Але ми великий народ, який складається з дуже багатьох генних кодів, що закладені в кожному з нас».

Проект «Код нації» скомп'юнований із чотирьох серій робіт: «Скрижалі гідності», «Терени волі», «Дух істини» та «Сімейний альбом».

«Цей цикл я зробив дуже швидко. Це рідко так буває. Я їздив у Батурин, Переяслав. Я люблю людей, а коли ти любиш людей, тоді легко працювати. Цей цикл не закінчений, і я сподіваюся, що зроблю ще декілька робіт. І наступна буде

дуже великою. Можливо вона вміститься на всю стіну», – зазначив номінант на Шевченківську премію, український художник Юрій Нагулко.

Юрій Нагулко – заслужений діяч мистецтв України, автор понад 40 персональних виставок в Україні та світі. Його роботи представлені в зібраних музеях України, а в 2009 році полотно «Поза часом» було придбане для Музею Метрополітен (Нью-Йорк, США). Картини художника зіткані з загадкових образів історичного минулого. Автор бродить лабіринтами біблейських сказань та євангельських одкровеннь. Митцю вдається показати своє філо-

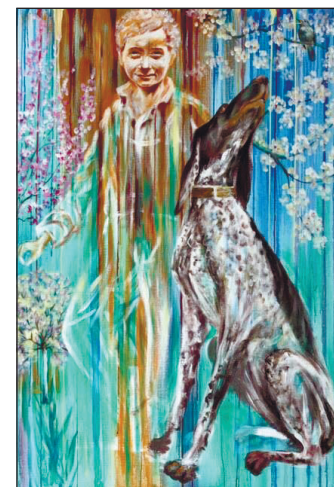
софське бачення світу, простору і часу за допомогою фарб і кольору. Він створив власну техніку часу, що летить, коли фарби стікають структурними потоками, шар за шаром, знімаючи з поверхні справжню пелену, яка застигла минуле і відкриває нам глибинну суть візуалізованої думки про майбутнє. «Весь сенс нашого буття записаний на «Скрижальх гідності», у нашому серці – лобити Бога, ближнього і Україну. Бо три речі за так даються – Господь, родина і земля, де «закопаний твій пуп», – говорить митець.

«Ідея полягає в тому, що генна пам'ять не вмирає. Історія набуває величезної ролі для розвитку сьогодні України і зміцнення нації. Всі виставки розповідатимуть про нашу історію», – зізналась організатор проекту «Код нації» Олена Золотарьова.

Картини Юрія Нагулка вражають своїми масштабами як у просторовому, так і в історичному аспектах, адже автор часто звертається до козаччини, історії УПА на тлі сьогодення. У його роботах живуть покоління, вони захоплюють своєю яскравістю. Поряд із людьми художник часто зображує схожих на них тварин, птахів. Очевидно, автор підкреслює таким чином присут-

ність у людини тваринного інстинкту, тої чи іншої риси, яка притаманна «братом нашим меншим».

Велику увагу він приділяє жінці та її ролі у розвитку української нації. Митець зображує жінок різного віку, регіону та характеру. З цього приводу автор коментує: «Жінка в Україні – це носій усієї культури, адже чоловіки постійно воювали. В усі часи через нашу землю котилась війна. Є така картина «Сім'я», де зображені п'ятеро дітей і жінка, а чоловіка немає, бо він на війні. На жінці трималось все. Жінка – берегиня роду, у ній зберігається код нації».

Живопис – сенс її життя

У старовинному тисячолітньому місті Лубни, що на Полтавщині, відбулася презентація персональної експозиції 22-річної Дарини Микитюк «Виставка однієї художниці».

Подія, яка збрала чимало шанувальників, гостей та поважних осіб.

Свої перші кроки юна художниця почала з малювання тушшю на папері, потім створила цілу серію картин темперою, теж на папері. Писати картину може місяць і більше, а інколи достатньо декількох днів. Поп-арт – течія, в якій працює Дарина Микитюк, перевертає традиційні уявлення про красу. У своїх роботах мисткиня зображує міста, заповнені рекламою, кіно та телебаченням.

Високо оцінюють її творчість відомі мистецтвознавці, художники. Її твори користуються попитом не тільки в Україні. Вона є учасницею багатьох колективних виставок, конкурсів.

«У мене головна муза одна – жінка і моя любов до неї. Мені подобається ховати свої таєм-

ниці, проявляти свої почуття за допомогою яскравих кольорів. Свою миролюбність і протест проти будь-яких конфліктів я висловлюю за допомогою жінки – її почуттів, емоцій, поведінки. Яскраві фарби, які на багатьох роботах переплітаються з чорно-білими тонами, – це жіноче оптимістичне

ставлення до навколишньої дійсності. Моя жінка завжди вірить у добро, мир і життя, повне фарб...» – розповідає художниця про свою творчість.

Живопис краще бачити в оригіналах. Адже репродукція картин навіть у дорогій рамі багато втрачає. Вдивляючись у складний, незрозумілий світ фарб, ліній і об'єктів, відкривається паралельний світ мистецтва. Зрозумівши творіння художника – воно западає в душу.

Твори Дарини Микитюк не по роках глибоко філософські, у них присутня життєва мудрість. Лубчани розгледіли талант землячки і впевнені, що невдовзі про роботи Дарини заговорить увесь світ, тож питання тільки часу.

Валерій ЗІНЧЕНКО
Фото автора

редактор
Світлана СОКОЛОВА

арт-проект

■ КИЇВ

Степан РЯБЧЕНКО. «Хмара, що гуляє»

До 13 березня в Mystetska Zbirka art gallery – арт-проект 10xYOUNG.

Представлені роботи десяти молодих успішних українських художників, що продавалися на світових аукціонах і виставлялися на престижних арт-виставках, у галереях, переможці конкурсів та грантів. Це Артем Волокітін, Михайло Деяк, Степан Рябченко, Роман Мінін, Дарія Кольцова, Антон Логов, Роман Михайлов, Богдан Томашевський, Анна Валієва, Микита Кравцов.

■ ДНІПРОПЕТРОВСЬК

До 17 березня в арт-центрі «Я Галерея» – проект Дмитра Молдованова «Жертва».

Художник працює у стилі ар брут. Жертви на картинах ані сакральні, ані ганебні. Тваринами керують інстинкти. У творах можна знайти витoki спокутної жертви, де вбивця не звинувачується, а стає сполукою у підтримці гармонії. Складна філософія жертвності розкривається у роботах Д. Молдованова за допомогою примітивізму, бо чим простіший символ, тим більше він у собі може вмістити.

■ ОДЕСА

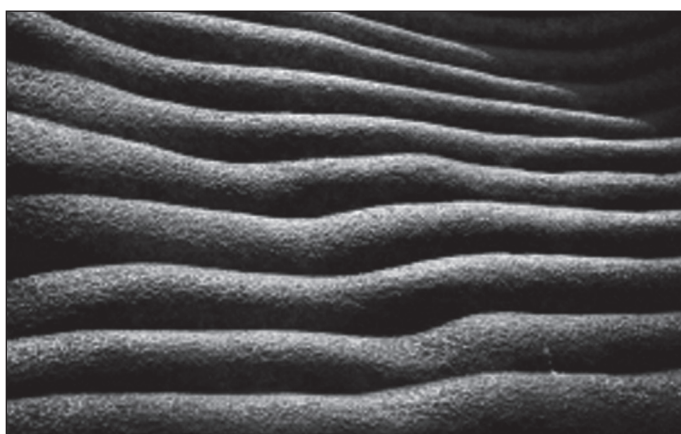

22 лютого в вітальні Hub Odessa відбудеться творча зустріч Максима Фіногеева, автора виставки «Чорноморський розчин-2», із шанувальниками мистецтва фотографії. Саму експозицію можна подивитися до 25 лютого.

Максим Фіногеев живе і працює в Одесі. Численні публікації у фешн-журналах, перемоги на міжнародних конкурсах фотографії на конкурсі «Фотограф року 2013» в Україні в декількох номінаціях заявили про появу нового імені в сучасній арт-фотографії.

Проект «Чорноморський розчин» – спроба дослідження проблем: персонального простору людей, «відпочиваючих» на чорноморському узбережжі (Одеса, Коблево, Батумі); трансформації – «розчинення» в часі і просторі системи цінностей, колективної пам'яті тощо.

Парад фотографії

Олександр ЧАПЧА. «Abstract 1»

Світлана СОКОЛОВА

У столичній галереї «АРТ-ЦЕНТР Я. ГРЕТЕРА» відбувся фотофестиваль.

Експозиції презентують абстрактні, художньо-документальні та концептуальні роботи.

На підсумковій виставці «Першого відкритого національного конкурсу абстрактної фотографії – 2015» відбулось нагородження призерів та номінантів змагання. Переможцем визнано Олександра Чапчу. Він не професіонал, займається фотомистецтвом для себе.

Про його роботу мистецтвознавці кажуть, що вона на

перший погляд проста, але має візуальний шарм. Світлина «Abstract 1» народилася у 2014 році в Лондоні. Автор любить знімати непримітні речі, повз які ходимо щодня. І прагне зробити таку світлинку, щоб люди подивувалися тому, на що не звертали раніше уваги. «На конкурс подано 854 роботи. Я передивився всі, і подумав – чому журі не відібрало з них деякі, бо рівень досить високий. Але я не сперечаюся з ними, бо там фахівці, художники, наприклад, голова журі художник, кандидат мистецтвознавства Гліб Вишеславський, – розмірковує голова Національної спілки фотохудожників, заслужений працівник культури України,

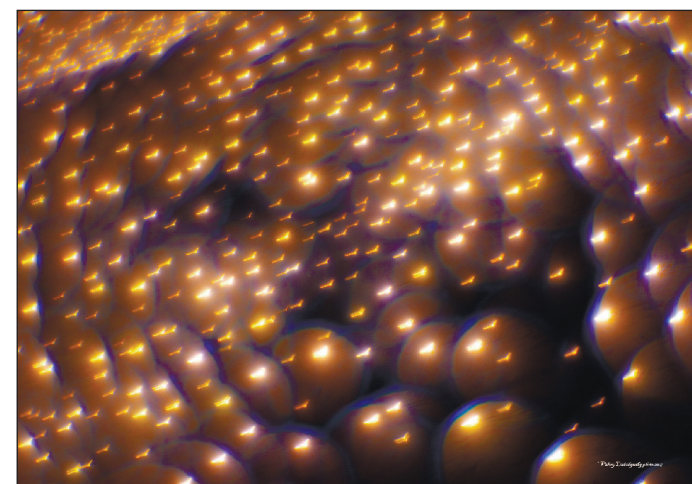
автор ідеї фестивалю Едуард Странадко. – А взагалі Спілка фотохудожників зробила тут чотири поверхи витонченого високохудожнього фотомистецтва».

Великий інтерес у відвідувачів викликають фотопроєкти Валерії Мезенцевої «Від зародження до народження» та Валерія Лециньського «Абстрагування душі», а також виставка художньо-документальної фотографії самого Едуарда Странадка «Київський щоденник».

«На знімках – Київ, який став суворішим, майже військовим містом країни, що воює, – так відгукується про цю експозицію астролог Ната-

лія Скарлатті. – На світлинах закарбувалося тонке відчуття духу епохи та прихованих метаморфоз у настроях людей».

Валерій Лециньський відкрив секрети створення фотографій на прикладі свого проекту «Абстрагування душі», переконавши вкотре, що все геніальне – просте. Зграї вогняних пернатих на чорному тлі (робота «Птахи») він робив так: «Це гірлянда-сітка на новорічній альтанці. Монокль, коли працює повністю на відкритій діафрагмі, в темряві робить великі спотворення, розмиття. В результаті точкою джерела світла вийшло у формі птахів».

Валерій ЛЕЦИНСЬКИЙ. «Птахи»

Казкова логіка Петриківки

Глибинну філософію народних образів розкрила відвідувачам майстриня народного малярства.

На зустріч, яка мала назву «Казковий та ліричний пензель Валентини Носенко», до Роменської центральної міської бібліотеки для дорослих імені Бориса Антоненка-Давидовича завітали художники, поети, працівники культури, освіти, громадські діячі, шанувальники творчості мисткині.

Вона поділилася з ними секретами творення казкової краси петриківських орнаментів. Народна майстриня, яка працює у техніці петриківського розпису, – художниця, і водночас – учитель української мови і літератури та образотворчого мистецтва Волошнівської загальноосвітньої школи.

Валентина Носенко розповіла присутнім про багаторічну історію петриківського розпису, а також про те, як малює «петриківські» квіти. Ми дізналися, які фарби, пензлики та матеріал вона використовує для творчості, а також, що спонукало її до оволодіння цим видом мистецтва.

«Квіти на чорному»

Роботи художниці виконані з великим смаком і знанням законів петриківського розпису. Це не лише кольори та форми, то величезний світ народних образів зі своєю казковою логікою та глибинною філософією.

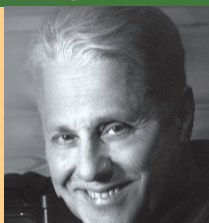
Головні герої творів – квіти, стилізовані в народній манері троянди, жоржини, айстри, бузок, соняшники. Бачимо також кетяги калини та грона винограду, а ще птахів, тварин та казкових істот.

Багатьох присутніх на зустрічі надихнуло й самим спробувати свої сили на цій творчій ниві, оволодіти мистецтвом складного декоративного стилю.

Працівники бібліотеки організували відеочат із мистецтвознавцем, заслуженим працівником культури України, членом Національної спілки журналістів та Національної спілки художників України Валентиною Єфремовою, яка висловила свою думку про творчість майстрини.

Вікторія ЗЕЛЕНСЬКА
Фото авторки

редактор
Роман РАТУШНИЙ

фотокраїна

ПОДВИЖНИК

Анатолій Іванович Сакун-Шурівський народився 8 серпня 1935 року в селі Шурівці Ічнянського району на Чернігівщині в родині педагогів.

1950 року, після закінчення семирічки, продовжив навчання в десятирічній школі сусіднього села Ряшки. 1953-го успішно склав вступні іспити до Львівського медичного університету імені Данила Галицького і п'ять років вивчав там фармацію.

Після закінчення вузівської програми в 1958 році отримав направлення на роботу в місто Прилуки, де пропрацював аж до виходу на пенсію. Зокрема, в одній із місцевих аптек обіймав посаду завідуючого впродовж сорока років. Має державні нагороди.

Окрім роботи за фахом, активно займався краєзнавством, формуванням власної бібліотеки тощо. Друкувався в столичних журналах «Україна», «Пам'ятки України».

А. САКУН-ШУРІВСЬКИЙ (у центрі) із сином та фотомитцем С. МАРЧЕНКОМ на відкритті виставки

Через роки пошукової роботи пройшла тема дослідження життя і творчості славетного українського архітектора-новатора, художника архітектурної авторської поліхромної майоліки Олександра Юлійовича Ягна (1848–1922), який зібрав колекцію фоторобіт братів Алінарі, навчаючись у Римі.

Створені ним у другій половині XIX ст. в с. Вороньки на Чернігівщині навчально-виробничі майстерні, окрім усього, дали дієвий поштовх до виробництва монументальної кахлі в Україні, секрети якого були вже давно втрачені.

Принагідно слід відзначити, що архітектурні споруди О. Ю. Ягна, які несуть на собі вишуканий майоліковий декор вороньківського виробництва, і досі прикрашають знані в Європі мистецькі столиці – Париж, Венецію, Неаполь. «Нам конче потрібно популяризувати ці скарби українського митця. Ми зобов'язані врешті-решт повернути Воронькам незаслужено забуту славу українського осередку з виробництва багатобарвної монументальної кахлі. Нарівні з Опішнею та Ічнею», – говорить А. Сакун-Шурівський.

Євген БУКЕТ

Брати Алінарі

Роман РАТУШНИЙ

Одна з перших фотомайстерень, фірма «Брати Алінарі» – Ромуальдо, Джузеппе і Леопольдо – була створена 1854 року.

Один із них, Леопольдо, до цього часу працював у гравірувальній майстерні, де і навчився фотографічному процесу. Завдяки цьому вдалося значно здешевити граверні роботи, а згодом, після заснування фірми, розпочати виготовлення фотознімків у великій кількості.

Брати Алінарі використовували колоїдний процес. Знімки, які отримували таким способом, були значно дешевші по собівартості, а головне, вони давали більшу градацію тонів, і фотоматеріали стали значно світлочутливішими. Тому час експозиції при зйомці скоротився до кількох секунд, а це дало можливість знімати рухомі об'єкти і менше залежати від навколишнього освітлення. Всі наукові надбання брати Алінарі використали у своїй діяльності – великі тиражі при високій технічній і мистецькій якості знімків це те, чим виділяються їхні роботи.

Брати успішно видавали листівки, альбоми, добірки фотографій. Більшість сюжетів вони присвятили рідній Італії. Алінарі фотографували архітектурні пам'ятки Італії, твори мистецтва. Чітка, лаконічна композиція, на якій виокремлювалось головне, притаманний для братів почерк їхніх робіт. Вони дали нам можливість познайомитись з багатьма витворами мистецтва, що з часом були втрачені або ж побачити їх неушкодженими у повній красі. Перший відомий каталог вийшов у 1856 році і в ньому були зібрані світлини Італії – Флоренція, Піза, Ареццо. Окрім комерційної діяльності фотомитці брали активну участь у різних фотовиставках. Так у 1855 році вони здобули почесне друге місце на Всесвітній виставці у Парижі, а в 1856-му в Брюсселі завоювали золоту медаль.

Фірма братів Алінарі також займалася репродукцією відомих творів мистецтва. У 1858 році вони перезняли 50 творів із збірки галереї Уффіці у Флоренції. Ця колекція була високо оцінена мистецтвознавцями, що достовірно передавали об'єкт зйомки.

Алінарі отримали замовлення від чоловіка королеви Вікторії принца Альберта на виготовлення репродукцій малюнків Рафаеля у Венеціанській академії.

Мало відомо, що брати Алінарі робили і портрети. У 1861 році на виставці у Флоренції вони показали серію портретів королівської сім'ї.

Алінарі і надалі отримували нагороди на багатьох виставках – Відень (1873), Париж (1878), Мілан (1881), Турин (1884). На Всесвітній виставці у Франції (1889) брати Алінарі нагороджені золотою медаллю.

Переоцінити вклад братів Алінарі у розвиток не тільки італійського, а і світового фотомистецтва важко. Вони залишили великий спадок неперевершених світлин архітектури, інтер'єрів, предметів мистецтва, портретів людей того часу. Якість їхніх робіт вражає, враховуючи обладнання, на якому вони працювали, низьку світлочутливість фотоматеріалів і трудомісткість тогочасного процесу виготовлення відбитків. Брати були одними з перших, хто започаткував світове фотомистецтво. Сьогодні їхні архіви зберігаються у Флоренції на вулиці Largo Alinari 15.

Фірму братів Алінарі було відкрито у Флоренції близько 160 років тому. Сьогодні тут знаходиться музей, в якому представлена фотоспадіщина Алінарі, інших відомих фотомитців Італії й усього світу. У його фондах близько 5 мільйонів експонатів, із них 900 тисяч – це знімки.

Понад півсотні унікальних робіт братів Алінарі з колекції Анатолія Сакуна-Шурівського нині експонуються в музеї Фундації Петра Тронька на Чернігівщині. На цих світлинах – архітектура, інтер'єри та предмети мистецтва класичної Італії, зібрані свого часу О. Ягном.

редактор
Леся САМІЙЛЕНКО

ДИТЯЧА СТОРІНКА

ТЕХНОДИТИНСТВО БЕЗ ВЕЧІРНЬОЇ КАЗКИ

Не хочеться, щоб в хаті було тихо? Хоча б вечірньої пори, коли перед тим, як вкласти дітей спати, можна без їхніх капризів відпочити перед телевизором.

Програму «Вечірна казка», схоже, відмінили. Нехай вона б і по-іншому називалась, але ж цілі покоління засинали під нею з колісковими в голові чи цікавою казковою історією про добрі вчинки героїв. Ці думки мене турбують давно. Адже розмови про технократів, яких, за словами політиків, десь «вирушують», нині вже на устах чи не в кожного. І самі законодавці задають це запитання представникам технократичного прогресу неспроста. Цініків і бездуховних монстрів породжує саме бездумне і хибне ставлення до питання добра і зла та нав'язлива думка про те, що сила і страх можуть виховати і виплекати в людині почуття любові та гідності.

Уважно передивляючись програмну історію сучасного українського телебачення, в якій уже не знайдеш не те що українського, але й дитячого в плані розвитку духовності та культури, мимоволі починаєш згадувати краще, що було в твоєму дитинстві, в дитинстві твоїх дітей та й онуків, яким уже за двадцять. Ми виростили на казках Діда Панаса, коліскових Алли Мігай та написаних цією талановитою жінкою казочках. Адже її програма «Вечірна казка», водночас із заявами політиків про потребу технократів у наш час на всіх ділянках життя нашого суспільства, мабуть, ста-

ла зайвою і такою, що заважає прогресивному процесу розвитку українського телебачення. З Першого Національного її зняли давно, але протягом багатьох років вона успішно транслювалася в Криму, зокрема в Севастополі, де ні батьки ні діти не скаржилися на те, що не розуміють української мови. Отакі фактичні парадокси в нашому бутті породила бездумна і бездуховна технократична ідея. Українські ЗМІ поступово перетворились на жалюгідний супровід проросійської політичної ідеї. Можна ж не просто виступати проти, а замовчувати очевидне і результат не забариться. Ви не міркували, чому програма «Казки лірника Сашка» виходить на Першому Національному в такий дивний час? Її можна подивитись удень і, якщо задуматись над цим питанням з точки зору режиму дня малюків, то відповідь можна знайти у тому, що це час, коли в дитсадках та вдома діти також сплять.

На запитання, чому український дитячий канал «Малюк» досі не має власної вечірньої програми для дітей, я також шукаю відповіді не один рік.

Лариса БЕЗСМЕРТНА

Краса і тепло зимових фантазій

Леся САМІЙЛЕНКО

**На вулиці – лютий,
а в українських
школах нещодавно
закінчився карантин.
Про нього краще
було б і не згадувати,
якби не одне але...**

Традиційний фестиваль-конкурс дитячої та юнацької творчості «Зимова фантазія», який пройшов у столичному будинку культури «Росток», не порадував звичною фестивальною атмосферою велелюдності. А все тому, що учасники хореографічних колективів під час карантину не мали змоги відвідувати заняття в студіях і керівники вважали їх не готовими до участі в змаганнях.

Проте дехто таки порадував своїми виступами. А за оцінками Адама, члена журі та хореографа: «Всі колективи, які брали участь у цьому конкурсі, – майже однакові за рівнем своєї творчості». Тож і оцінки журі були не нижчими за лауреатів другої і третьої премій. Гран-прі в номінації «хореографія» не було.

У різних вікових категоріях проявив себе київський танцювальний колектив «Унісон». Першими і кращими стали старші учасники, але порадували своїм виконанням і зовсім маленькі.

Хореографічний колектив «Унісон». Київ

Про наймолодших завжди хочеться згадати, адже вийти на сцену у п'ять років – це перший невеликий подвиг. І його на «Зимовій фантазії» здійснила киянка Єва Єгорова, вбрана маленькою принцесою вона виконала «Вальс Анастасії» та популярну веселу пісеньку «Смайл».

Зворушливо. Саме тому пригадуються і виступи Марії та Олександра Круценків, які саме з такого віку беруть участь у конкурсах, які організовує «Глорія стар». Маша Круценко виступила як справжня юна артистка – впевнено і артистично виконала обидві конкурсні пісні.

У вокальній номінації були приємні несподіванки, адже лауреатами Гран-прі стали дві юні співачки, одна з яких неодноразово брала участь у конкурсах «Глорія стар». Про Аліну Овчаренко, певна, ще почує і широкий загал, бо вона впевнено підкорює вершини пісенного олімпу. Як кажуть, із перших акордів виконання конкурсної пісні вона відірвалася від загального рівня учасників...

А от Владислава Коростіль із Богуслава на Київщині стала відкриттям фестивалю. Сподобалось журі виконання її пісні «Хочу жити без війни» та й популярної «Тече вода». Обидві юні співачки несподі-

вано і водночас заслужено повернулися додому зірочками «Зимової фантазії-2016» і з теплом у душі, яке засівається і панує на творчій ниві фестивального буття країни.

Несподівано і тріумфально закінчився цей фестиваль для однієї з неодноразових учасниць конкурсів. Але Марину Тушеву всі знають як юну і яскраву вокалістку. А тут вона виступила в номінації «розмовний жанр» і знову здивувала. Артистичністю, новизною і своїм запалом розвивати діапазон творчості. І її виступ оцінено як найкращий не тому, що він був єдиним у цій номінації, а тому, що дійсно... Найкращий!!!

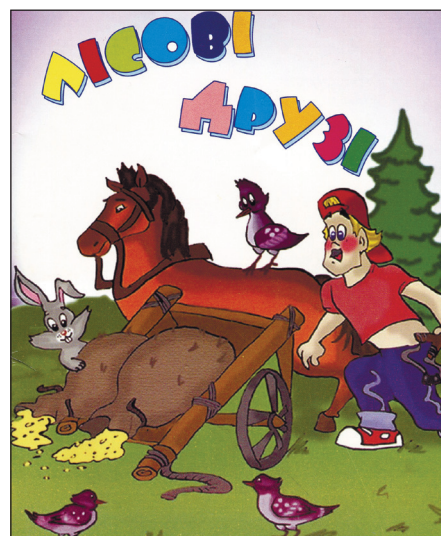
Щоб було ким пишатися...

Якось до нас в редакцію завітав дуже привітний і цікавий чоловік із Севастополя.

А виявився він ученим із добрим серцем дідуся, котрий у Криму виховував своїх дітей та онуків, які знають і люблять рідну мову. Таких і досі на багатостраждальному півострові трохи є.

А секрет родинного патріотичного духу в сім'ї Вольвачів – простий. Усі вони завжди і за будь-яких обставин любили вчитись і не лише вчитись, а й глибоко цікавитись історією свого родоводу.

Пан Петро може розповідати про своїх рідних і близьких, починаючи з історії діда-прадіда. А своїм племінником, поетом європейського штибу Павлом Вольвачем, якого висунуто на здобуття Шевченківської премії за особливий поетичний дар, відверто пишається.

Саме тому книжечка, яку подарував мені цей літній чоловік, так зацікавила мене. Це ж треба видати збірку дитячої поезії, присвячену «улюбленим онукам Максимчику та Богданчику».

Як не сповнюватися гордошів таким дідом і не знати такі мудрі вірші змалечку. Тож із «Лісових друзів» Петра Вольвача:

*Соловейко у садочку діточок навчає:
Кожна пташка, любі дітки, свою мову має.*

*Не затьохка соловейко мовою грака,
Не задзвонить жайвір в полі голосом сича.*

Тож шануйте ви, малята, материнський спів.

Любіть, дітки, рідну мову, гнізда і батьків.

Леся САМ

редактор
Олександр ЛИТВИНЕНКО

ДИТЯЧА СТОРІНКА

КОЗАКИ ПОВЕРТАЮТЬСЯ

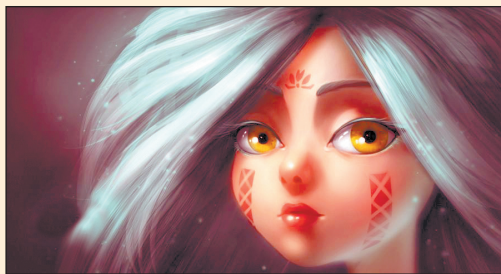
Студія анімації «Bagaban» на базі ДП «Укранімафільм» і он-лайн-кінотеатр «MEGOGO» розпочали виробництво анімаційного проекту «Козаки. Футбол» – нового мультсеріалу про легендарних персонажів.

За сюжетом мультфільму, головні герої – Око, Грай і Тур – вирушать у подорож до Європи. Кожна серія присвячена їхнім пригодам у новій країні. Авторами ідеї серіалу є народний художник України Едуард Кіріч, а також продюсер студії анімації «Bagaban» Едуард Ахрамович.

Телеканал «1+1» придбав ексклюзивні права на телепоказ 26 епізодів мультсеріалу, а он-лайн-кінотеатр «MEGOGO» володіє ексклюзивними інтернет-правами.

Прем'єрний показ планується до фіналу «Євро-2016».

МАВКА

Компанії «FILM.UA» і «Animagrad» почали роботу над повнометражним мультфільмом «Мавка. Лісова пісня» за мотивами відомого твору Лесі Українки. «Лісова пісня» була вибрана не випадково, оскільки в основі цього твору лежать давні традиції та вірування нашого народу. Автори фільму не просто перенесуть класичну п'єсу на екран, а створять новий твір, змінивши і сюжет, і трагічний тон оригіналу, зберігши при цьому тонкість, лірику і казковість п'єси.

Історія буде доповнена зрозумілими сучасній аудиторії сюжетами і образами, порадує новими комічними персонажами і хепі-ендом. Хронометраж при бюджеті 5 млн дол. складе 85 хвилин, а сама стрічка зніматиметься у форматі 3D-анімації паралельно англійською, українською та російською мовами.

В основі сюжету – історія кохання німфи Мавки і звичайного сільського хлопця Лукаша. Але перешкодою для них є не тільки те, що вони з різних світів. Герої будуть протистояти злу, втіленому в образі Килини, яка охоплена бажанням підкорити природу і зберегти вічну молодість. В її арсеналі – дивовижні механічні розробки. На боці Мавки – сила природи і гармонія, так що Лукашу, який опинився між двох вогнів, доведеться зробити свій вибір.

Прототипами всіх основних локацій мультфільму стали реальні українські природні заповідники: українська Венеція – село Вилкове, тунель кохання у Клевані, Буцький каньйон і, звичайно ж, Карпати. Планується, що мультфільм «Мавка. Лісова пісня» вийде 2017 року.

Олександр
ЛИТВИНЕНКО

Нещодавно побачив світ трейлер вітчизняного повнометражного мультфільму «Микита Кожум'яка».

Стрічка є сучасною 3-D версією пригод дванадцятирічного Микити – сина билінного богатыря-зміборця Кирила Кожум'яки, героя давньоруських народних казок. Робота над мультфільмом триває вже майже дев'ять років. Нарешті виробничий процес добігає кінця. Про це розповіли творці «Микити Кожум'яки», продюсер української анімаційної студії Panama Grand Prix Дмитро Белінський і керівник виробництва Олександр Поліщук.

За словами Дмитра Белінського, виробництво фільму розпочалося ще у 2007 році. Але через світову фінансову кризу один із вітчизняних банків не виконав свої фінансові зобов'язання і робота призупинилася до 2011-го, коли студія Panama Grand Prix придбала матеріал і сценарій цієї анімаційної стрічки.

Поки проект був «заморожений», технології створення анімації і смаки глядачів суттєво змінилися, тому фахівці студії почали активно оновлювати мультфільм. Попілишили тексти персонажів, працювали над змінами у сценарії. Але у 2012 році робота знову призупинилася через брак інвестицій. Пошуки надійного партнера, що зміг фінансово забезпечити проект, тривали майже два роки.

Нині робота над стрічкою вже на завершальній стадії. Загальний бюджет картини становить чотири мільйони доларів США. Студія Panama Grand Prix завдячує цим приватному інвестору й Державному агентству України з питань кіно. А вже 3,5 мільйона гривень на виробництво мультфільму вони отримали з держбюджету.

Ще п'ятсот тисяч бюджетних коштів надійдуть на наш рахунок по завершенню роботи. Плануємо отримати готовий продукт влітку нинішнього року. Показуватимемо деяку його частину на Одеському міжнародному кінофес-

Фабрика фантазій

Кадр із мультфільму «Микита Кожум'яка».

тивалі, – каже Дмитро Белінський.

Як розповів Олександр Поліщук, за останні роки вдалося докорінно змінити сценарій мультфільму, дизайн персонажів і докільця, систему управління проектом, формування файлів тощо. А вже стрічка, що створюється за допомогою комп'ютерної графіки, – це пошук балансу між творчістю і технологіями.

– Якщо порівняти «старий» сценарій і «новий», що змінилося?

Олександр ПОЛІЩУК

Дмитро: Залишилася ідея автора книги «Микита Кожум'яка» Антона Сіяніки про те, що син богатыря Микити потрапляє у чарівний світ, що героїство не у фізичній силі, а у силі духу. Все інше змінювала сценарна група. До її складу ввійшли відомі професіонали: сценарист Олена Шульга, анімаційний редактор Світлана Куценко, режисер Манук Депоян, фахівці з Великобританії і США. У нашому варіанті пригоди відбуваються з Микитою не самі по собі, а через еволюцію рис його характеру, насамперед,

боротьба з власними вадами робить його героєм.

Олександр: Довелося на користь візуальних прийомів відмовитися від філософських міркувань деяких персонажів книги, наприклад Лелеки, який повчав одну з головних героїнь – дівчинку-хуліганку. А вже це зайва інформація для фільму з таймінгом у 80 хвилин. Також зробили Микиту максимально активним, щоб лаконічно і зрозуміло для будь-якого глядача показати головну ідею стрічки – звитяга у силі характеру.

Мультиплікатори розповіли, що у фільмі, на відміну від книги, персонажів поменшало. А вже часу для знайомства з кожним із них не вистачило б. Натомість розвиток сюжету вийшов динамічним, насиченим яскравими пригодами Микити у казковому світі, що вдалося зробити завдяки технології 3-D.

Перші двадцять п'ять хвилин триває розповідь про характер і недовіку Микити, показана місцевість, де він мешкає з родиною. Сімдесят відсотків стрічки – це активні дії у казковому світі, де головний герой здобуває нових друзів, мандрує на комах і равликах, б'ється з драконом, якого він перемає без допомоги батька і магії, завдяки власному розуму і хороброму серцю. Це сімейне кіно, що має бути цікавим й для дорослих.

Дизайн навколишнього світу у мультфільмі ґрунтується на образах українського села з елементами трипільської культури. До студії спеціально запрошували істориків та археологів, що розповіли про архітектуру, кераміку, побут трипільців і давніх слов'ян. Демонстрували, як наші пращури м'яли шкури, обробля-

ли глину і залізо, ткали, щоб художники, скульптори і аніматори уявляли технологічні деталі виробництва, побачили інструменти, що використовували у давнину. А в подальшому могли вдало передати на екрані текстур, фізику рухів, властиву кожному з персонажів і їхньому оточенню...

– Це фабрика з неймовірною кількістю процесів. До створення мультфільму на різних етапах долучилося близько трьохсот фахівців, – розповідають Дмитро і Олександр. – Вони вигадували образи, робили об'єм, «виросували» рослинність, заставляли об'єкти рухатися. Щоб це виглядало природно і видовишно, робота іноді вимірюється секундами готової продукції на місяць.

Дмитро БЕЛІНСЬКИЙ

Над анімаційним твором працюють актори, музиканти, композитори, майстри комедійного жанру. Англійською мовою фільм озвучували у США. Українською – артисти Віктор Андрієнко і Руслана Писанка. Невдовзі Микита Кожум'яка заговорить голосом свого ровесника з Києва.

Нині команда анімаційної студії шукає юну актрису з відповідними тембральними характеристиками для озвучування ролі дівчинки-хуліганки... І нові цікаві історії для сценарію, їх завжди бракує кіноіндустрії.

На вітчизняних широких екранах мультиплікаційний фільм «Микита Кожум'яка» має з'явитися у грудні нинішнього року. Його творці сподіваються, що ця історія буде зрозумілою і сподобається глядачам у всьому світі.

редактор
Леся САМІЛЕНКО

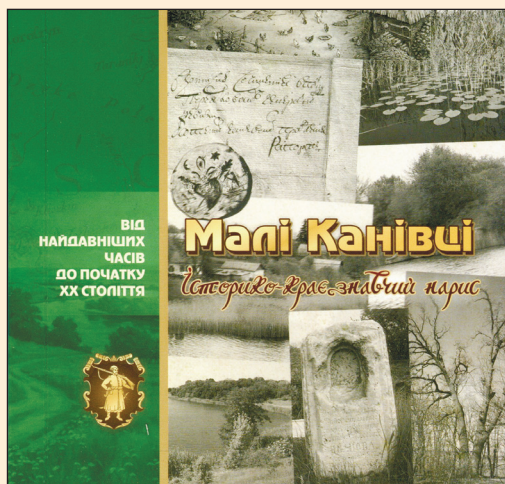

КНИЖКОВА АБЕТКА

ПОДОРОЖ ДО МАЛИХ КАНІВЦІВ

Вихід у світ історико-краєзнавчого нарису О. Прядка «Малі Канівці» (від найдавніших часів до початку ХХ ст.), виданого у Черкасах Ю. Чабаненком, може слугувати не лише науковим посібником, а й цікавою книгою для всіх, хто прагне глибше пізнати історію своєї батьківщини.

Ні в кого не викликає сумніву те, що чим краще ми знаємо нашу історію, чим глибше розуміємо процеси становлення нашої державності, усвідомлюємо витоки культури, звичаїв та традицій, тим впевненіше почуваємося з-поміж інших народів. Про важливість вивчення минулого не тільки на глобальному, а й на локальному рівні стверджує як сучасна методологічна парадигма історичних студій, так і той досвід, який залишили нам покоління відомих дослідників – Костомаров, Шевченко, Максимович, Антонович, Чубинський, Грушевський та багато інших. Працюючи над вивченням історії України, вони зверталися як до офіційних документів, так і до місцевого матеріалу, відшукуючи різнобічну інформацію про історичні події, місця та пам'ятки.

На початковому етапі, коли тривала підготовка цієї книги, мені довелося поспілкуватися з автором щодо її можливої структури. Обговорювалися різні варіанти та бачення. Зрештою праця з'явилася на світ. Її видання було підтримано фондом «Рідна країна». Саме форма історико-краєзнавчого нарису, що охоплює значний хронологічний проміжок часу, видається найбільш виправданою для цього дослідження. Адже комплексний підхід до висвітлення етапів розвитку Малих Канівців, що на Чорнобаївщині, дозволив автору пов'язати дописемні епохи, історичне минуле населеного пункту та його сучасність.

Появі книги, присвяченої історії окремого села, містечка чи то району, як правило, передують кропітка робота з виявлення наявних джерел, їхнього аналізу та подальшої наукової інтерпретації. Відомості, що стосуються історії Малих Канівців, автор віднайшов у широкій палітрі археологічних матеріалів, документальних джерел, опублікованих історичних працях та розвідках. Видання вміщує чималий ілюстративний ряд: малюнки, креслення, світліни. Є перелік топонімів, що виведений в окремий розділ, розлогий іменний та географічний покажчик.

Праця адресована учням, студентам, а також фахівцям – археологам, історикам, музеєзнавцям, охоронцям пам'яток, викладачам. Безумовно, вона є цінним сегментом у палітрі краєзнавчих видань Черкащини та України.

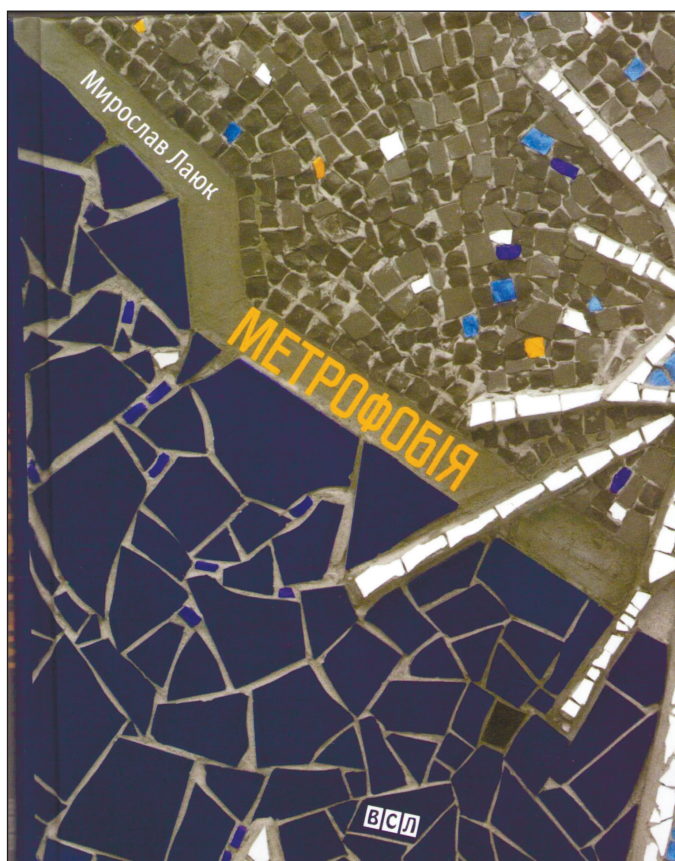
Тарас НАГАЙКО,
кандидат історичних наук,
член Національної спілки краєзнавців України

В'ячеслав
ЛЕВИЦЬКИЙ

У львівському «Видавництві Старого Лева» вийшла книга «Метрофобія» неординарного письменника Мирослава Лаюка.

Вірогідно, він належить до не надто численних авторів, для котрих потрібен читач фаустівського типу: не просто вимогливий і допитливий, а спраглий до абсолютного пізнання. Справді, як і в попередній збірці «Осоте!», М. Лаюк окреслює колоритний, але суперечливий світоустрій. Нова книжка – це певна космогонія, сплетена з яскравих подробиць. Тут перемежуються і уривки з обрядових пісень (концептуалістський «Зошит для коляди»), і варіації прийомів наукової поезії (розділ «Вигул диких тварин у неймовірних пейзажах»), і гротескні побутові замальовки («Валило»). При цьому в основі стилю залишається міфомислення, теж пронизане несумісностями, однак вельми симптоматичне.

Чи не найпереконливіше у своєму поколінні Лаюк показує, що міф, крім захопливих історій, передбачає дуже своєрідну систему ціннос-

тей та взаємин. У ній удосталась іділічно-довершеного, суголосного майстерному структуруванню циклів у «Метрофобії», хоча немало жорстокого чи цинічного: як інакше, коли своє протиставлене чужому? Наприклад, «актор у масці харона <...> //

милостиво молотом пробиває череп // тим, кого не можна милувати» («Цвинтар гладіаторів»), а малий дивак ладен насміхатися з психічно хворих за лікарняною огорожею («Дитяча дурка»). Дитинство, часто означене зухвальством, узагалі

отоотожнено з первісною дійсністю. Тож ліричний суб'єкт може байдуже говорити «хлопчику-молодчику», що чужі біла вівчарка та бурий ведмедик роздеруть його «як погану книжку // чи зошит із двійкою за контрольну» («Балада»). Міф вирізняється й синтетичністю (вірш «Розмивання» із сюжетом про взаємопроникнення давніх і новітніх сенсів).

Зіткнення сучасного прагматичного погляду з позасвідомістю видається стрижневою особливістю цих творів. Водночас персонажі не схожі на чергових співців природної гармонії. Вони вважають покликанням оживлення слова, пильнування «мови розмовленої» («Взивання») та іронізують через власні скінченні вміння, адже «слово – ні рима ні м'ясо» («Відчування»). Проте образ митця не позбавлений раціональності. Навіть прагнучи відсторонитися від людського світу, «я» – поет шкодує, що дерева не вміють читати («Шкільні дерева: береза»).

Чому ж ця книжка зветься «Метрофобією»? Про фелінінівський символ метро – руйнівника краси написано в авторському коментарі. Можливі й інші трактування. Одне з них: Лаюк засвідчує зневагу до закликів не переступати обмежувальні лінії.

Українська культура – європейський формат

Нещодавно вийшла друком науково-документальна книга «Студії з української етнографії та антропології» у новій редакції Ф. Вовка, з передмовою та примітками О. Таран та упорядкована харківським видавцем О. Савчуком.

Це видання є унікальним, адже містить маловідомі та зовсім раніше не відомі фактичні, документальні дані, що стосуються забутих сторінок історії культури українського народу, які були традиційними і вживаними за минулих часів.

Книгу складають класичні праці видатного українського етнографа та антрополога Федора Кіндратовича Вовка (1847–1918): «Антропологічні особливості українського народу» (1916), «Етнографічні особливості українського народу»

(1916), «Шлюбний ритуал і обряди на Україні» (1890), «Сани в похоронному ритуалі на Україні» (1896).

Видання здійснене в новій українській редакції, адже пропонувані тексти в оригіналі були написані французькою та російською мовами. Праці науковця супроводжені примітками сучасних фахівців: Олени Таран, Світлани Маховської, Юлії Буйських. Оригінальні ілюстрації збережені, бібліографію вивірено та уточнено. Для зручності користування книгою укладено іменний та предметний покажчик.

Ця енциклопедія української традиційної культури й стане у пригоді учням та вчителям загальноосвітніх шкіл, студентам та викладачам вишів, а також усім, хто цікавиться українською культурою.

Федір ВОВЧЕНКО

театр

■ БАЛЕТ ПРО НАЙГОЛОВНІШЕ

Напередодні Дня закоханих Київський муніципальний академічний театр опери і балету для дітей та юнацтва запросив шанувальників високого мистецтва на прем'єру вистави «Ближче, ніж кохання» у постановці театру Kyivmodernballet.

Світ балету – неперевершений і мова цього жанру потребує особливої підготовки і знань для сприйняття і розуміння. Але столичні балетомани – це також середовище людей освічених і вихованих, досить розбірливих і навіть вередливих. А на прем'єрні покази збираються не лише шанувальники жанру, а й... знавці. Саме тому про рівень виконання артистами своїх ролей не доводиться сперечатися. Він, якщо не бездоганний, то – особливо високий і чудовий. І саме так все було і цього вечора. Присутні мали змогу насолодитися ароматними звуками п'яного музичного коктейлю з творів Й. Пахельбеля, Г. Генделя, К. Глюка, А. Вівальді, Е. Боссо, А. Марчелло та вишуканим виконанням балетних партій артистами Анастасією Мусієнко та Владиславом Євтушенком, Катериною Водзянською та Іллею Мірошниченко, Анною Герус, Аліною Цховребовою та Петром Наку.

І від розповіді мовою танцю про розквіт почуття кохання до розлуки та роздумів про те, що залишається після нього, то підіймаючись, то пірнаючи в прірву пристрастей, мимоволі твоє серце наповнюється любов'ю. Все зрозуміло і лаконічно та водночас безмежно глибоко. Так говорять про глибокі почуття тільки віддані своїй музі талановиті митці.

А ідея створення цієї балетної вистави належить молодому талановитому режисеру Артему Шошину. Він здійснив і хореографічну та режисерську постановку та вигадав костюми, які символізують почуття і стан закоханих, що виявляються у відвертості, тобто майже оголеній красі закоханого тіла. Глядацька зала мимоволі наповнилась усіма відтінками любовних пристрастей.

Але показом вистави для всіх закоханих цей вечір не закінчився. Після одноактної прем'єри для тих, кому «балетних солодоців» здалось замало, організатори продовжили «любовний банкет» показом вистави «Довгий різдвяний обід», яка давно вже стала популярною та нагадує про смак і радість різдвяних свят й водночас навіює роздуми не лише про швидкоплинність життя та його марнотратність, а й про вибір між його духовною і матеріальною стороною. Адже смак різдвяного обіду теплими спогадами повертається кожній людині за будь-якої нагоди і створює в душі атмосферу свята.

Леся САМІЙЛЕНКО

Коли музику можна побачити

Національна оперета України готує цікаву, вражаючу постановку. Так, 26 та 27 лютого у столиці презентують балет «Моцарт Underground...»

Це абсолютно нове бачення творів великого маестро через втілення його музики у танці. Ідейним натхненником та режисером-постановником проекту є головний балетмейстер театру, заслужений артист України Вадим Прокopenko. Його постановки завжди вирізняються неординарністю та чуттєвістю, а самого митця впізнають за властивим лише йому творчим почерком.

Під час інтерв'ю Вадим Прокopenko розповів про те, як зішлись його життєва дорога та дорога Оперети, чому саме музику Моцарта обрав та що хоче донести глядачам через цей проект.

– Вадиме Валерійовичу, сьогодні можна із впевненістю сказати, що у мистецтві танцю для Вас немає нічого неможливого, адже це Ваша стихія. Український глядач відверто захоплюється постановками «Welcome to Ukraine...», «Кармен-сюїта», «Цілуй мене, Кет!» та іншими, які Ви ставили. А як розпочався Ваш шлях у Національній опереті України?

– У 2010 році художній керівник театру Богдан Струтинський запропонував мені проект «Welcome to Ukraine, або Подорож у кохання». Це стало початком нашої співпраці, яка триває й досі. До цього я працював як артист балету, а своєю віху як балетмейстер розпочав дуже давно.

Якщо зазирнути далеко в минуле, то практично з раннього віку я відчував, що це моє, що це точно моя дорога у житті! Вже з семи років я танцював у дитячому колективі.

Тривалий час співробітничав із народною артисткою СРСР та України Софією Ротару як соліст балету та хореограф-постановник. Встиг попрацювати із цілою низкою провідних естрадних виконавців.

У театрі «Гаудеамус» (Львів) під керівництвом заслужено-

го діяча мистецтв України Бориса Озерова здійснив чимало постановок як балетмейстер-постановник, зокрема, «Чайка» А. П. Чехова, «Майн нейм із Маня» О. Каневського, «Ромео і Джульєтта» В. Шекспіра, «Рожевий трикутник», «Двоє на гойдалці» У. Гібсона тощо.

У 2000 році створив перший чоловічий модерн-балет

Чому я взяв саме Моцарта? Це один із найгеніальніших композиторів світу. Так, я міг би взяти і Баха, і Бетховена, які також є надзвичайними класиками. Але саме цей матеріал є таким неймовірним, адже у кожній композиції присутня драматургія. Музика Моцарта дуже різноманітна, деякою мірою вона є навіть балетною.

Вадим ПРОКОПЕНКО

«Хлопці з небес», з яким успішно гастролював в Україні, Франції, Італії, Німеччині, Росії, США.

– Вашому досвіду можна лише позаздрити... А сьогодні як головний балетмейстер Національної оперети Ви відчуваєте, що повністю реалізуєте свій потенціал?

– Слава Богу, що цей театр, команда, яка працює у ньому, дає розкриватися і рухатися лише вперед. Національна оперета не стоїть на місці. Так, щомісяця – новий проект, щороку – нові вистави. Поряд із цим, ми постійно експериментуємо з різними жанрами і стилями. Тут ти дійсно відчуваєш, що розвиваєшся і щоразу з новою силою відкриваєш себе. На даний момент, я думаю, що у цій країні (саме в країні, а не в місті) Національна оперета є найширшим та найпотужнішим майданчиком для реалізації творчих планів.

– Зараз Ви активно занурилися у роботу над проектом «Моцарт Underground...» На цю прем'єру у столиці чекають із нетерпінням. Розкажіть, чому саме Моцарт?

– У цьому проекті ми не граємо виставу про Моцарта, ми граємо його вічну музику!

І хоча маестро не писав балетів, але як балетмейстер, який відчуває музику душею, я із задоволенням перекладаю її на пластику.

– Як народилася назва «Моцарт Underground...»? Що Ви вклали у неї?

– Так, назву обрав я. «Underground» – це не лише підземка, це й таємниця, якийсь внутрішній стан. У постановці ми беремо дві паралелі часу: минуле і сучасне. З назви «Моцарт Underground...» стає зрозуміло, що «Моцарт» – це те, що назавжди, а

«underground» – це внутрішній стан багатьох людей. Чи навіть більше, це вже навіть стиль життя у сучасному світі.

– В чому особливість сюжету?

– Ми говоритимемо про речі, які невідкладні часу, такі, як любов, соціальна нерівність, втрата моральних цінностей... Але все це ми проведемо через лінію кохання – вічне почуття, яке вселяє в нас віру у дива і часом штовхає на непередбачувані вчинки. «Моцарт Underground...» – це вистава-балет про жебрака, який закохався у багату дівчину.

Перший акт вибудовуємо на епосі Моцарта. Головні герої зустрічаються на вулиці, де відбувається протистояння багатства і бідності. Але кохання це не заважає. Якщо люди дійсно кохають, то соціальний статус не важливий. Через цей проект я хочу сказати, що справжня любов не має меж, вона завжди поза часом.

– Над художнім оформленням проекту, на запрошення театру, працює відомий сценограф, заслужений діяч мистецтв України Олександр Білозуб. Як Вам працюється у тандемі?

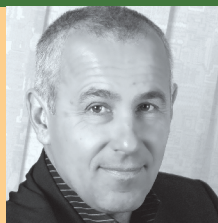
– Це наш перший спільний проект. Хоча знайомі ми уже десятки років, але співпрацюємо вперше. Коли йшов до нього на зустріч із цією пропозицією, то думав лише про те, аби ж він тільки мав час на це. Олександр Білозуб дуже зайнятий, він багато працює тут і за кордоном. Я думаю, що це буде його стартом у Національній опереті України, і ми неодмінно працюватимемо ще.

– Вадиме Валерійовичу, кажуть, коли людина знаходить свій шлях – вона абсолютно щаслива. Ви вважаєте себе щасливим?

– Кожен у слово «щастя» вкладає щось своє. Хтось – успіх на роботі, яка є цікавою та ще й гарно оплачується. А хтось щасливий від того, що має кохану людину, без якої не може жити... Я не думаю, що є якийсь певний код до щастя. Якщо говорити про щастя в роботі, то я дійсно щаслива людина.

Розмову вела Ганна ОНИЩУК

редактор
Володимир СУБОТА

слобожанщина

РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО ЛЯЛЬКАРСТВА

Ляльки-мотанки

Харківський історичний музей імені Миколи Сумцова розкриває городянам і гостям міста таємниці виготовлення ляльок-мотанок, характерною особливістю яких є відсутність ознак особи. Про секрети народної майстерності, багатовікові традиції цього виду мистецтва у різних регіонах України розповідають експонати та спеціалісти.

Науковий співробітник музею Олена Щербань упродовж тривалого часу вивчає історію виникнення та еволюційний розвиток цієї доступної для кожної української сім'ї іграшки. Її екскурс у давнину супроводжується показом експонатів, які яскраво свідчать про стильові зміни, які відбулися з ляльками-мотанками від часу їхнього існування. Пані Олена також проводить майстер-класи, на яких навчає всіх охочих власноруч конструювати такі ляльки.

«АКВАРЕЛЬНА МІСТЕРІЯ»

Під такою назвою в галереї «Мистецтво Слобожанщини» відкрилася персональна виставка Наталії Витязь. Оригінальні роботи, які відзначаються делікатністю і ліричністю, привертають увагу шанувальників образотворчого мистецтва. Художниця працює винятково з аквареллю. Завдяки особливій манері письма вона досягає неабиякої виразності і контрасту у своїх роботах: наносить до п'ятдесяти шарів фарби на папір, аби одержати потрібний ефект, сповна використовує фактурність та імпровізаційність матеріалу.

На виставці представлені різножанрові картини — це доробок Наталії протягом останніх років. Натюрморти, анімалістика, міфологічні сюжети, ілюстрації до творів Миколи Гоголя.

СВЯТО ВУЛИЦІ

Свято «День однієї вулиці»

Громадська організація «Старий Харків» започаткувала у місті свято «День однієї вулиці». Його метою є ознайомлення харків'ян із історією першої столиці України через культурні традиції місцевої громади.

Свято започаткували на вулиці Гоголя, що знаходиться у старій частині Харкова. Тут чимало історичних будов та культурно-мистецьких закладів. На час дійства вулицю віддали у розпорядження пішоходів. У чарівній атмосфері «гоголівських часів» проводилися екскурсії, лекції, фотовиставки, масові гуляння, виступи артистів, охочі могли взяти участь у різноманітних конкурсах та квестах.

Не святі горшки ліплять

Володимир СУБОТА

Про унікальність опішнянської майоліки, про дивовижну колекцію у двох меморіальних садибах-музеях гончарівни Олександри Селюченко та родини Пошивайлів, яка налічує до 40 тисяч експонатів, написано чимало наукових та публіцистичних статей, захищено багато кандидатських і докторських дисертацій.

Місцевий Інститут керамології — відділення Інституту народознавства НАН України здійснює комплексне вивчення гончарства, проводить фундаментальні наукові дослідження, спрямовані на отримання нових знань про закономірності виникнення й розвитку гончарства, його роль і місце в традиційно-побутовій і сучасній культурі українців та інших народів світу, аналогів яким немає у світі.

Та поряд із цим в Україні вивченням і пропагандою народних ремесел (гончарства, зокрема) займаються ще й ентузіасти. Як правило, це колекціонери, котрі час від часу облаштовують власні виставки і таким чином пропагують кращі зразки національного

Василь і Ніна ГУРДІНИ

декоративно-ужиткового мистецтва.

Харків'янин Василь Гурдін понад 15 років збирає унікальні вироби українських гончарів. За фахом юрист, він долучився до світу народного мистецтва одразу і на все життя. Відвідавши Опішню, познайомившись із тамтешніми майстрами і особисто зі славним Василем Омелянком — опішнянським гончарем, лауреатом Національної премії України імені Тараса Шевченка, він душею і серцем сподобав глиняні витвори. Унікальні, неповторні роботи Василя Онуфрійовича на зооморфну тему (а це баранчики, леви, птахи тощо) створюють багатогранний світ гармонії і фантазії, який полонить і захоплює. Причарував він і Василя Тимофійовича на все життя.

Вироби знаного майстра стали основою колекції. Ку-

пував їх Василь Гурдін не тільки в Опішні, а й на антикварних ринках України. Це композиції «Козак і бариня», «Лелека», «Іжачок», «Собачка», різні свічники, іграшки-свистунці, виконані у притаманному опішнянському стилі і в єдиному екземплярі. Сьогодні його колекція глиняних виробів авторства Василя Омеляненка найбільша в Україні.

Згодом її поповнили твори й інших відомих гончарів Івана і В'ячеслава Біликів, Гаврила та Миколи Пошивайлів, учнів та педагогів спеціалізованої художньої школи-інтернату «Колегіум мистецтв у Опішному» імені Василя Кричевського.

Кажуть, не святі горшки ліплять. Утім, ця справа доволі нелегка і завше потребувала неабиякого хисту, вміння і та-

ланту. Осередки гончарства виникали історично, відповідно до природного розміщення родовищ. Їх назви походять від назв сусідніх селищ і сьогодні сприймаються як бренди. Разом із опішнянською відомо валківська, будянська, городишинська, плахтянська і широковідома чорнодимлена кераміка з Гавареччини Львівської області.

Гончарство в Україні переживає не кращі часи. Наприклад, занепад гончарства на Слобожанщині у 70–90-х роках минулого століття був викликаний об'єктивними причинами. Зокрема, розвитком керамічної промисловості і переходом на такі заводи майстрів-одинаків, відтоком робочих рук із кустарного промислу в інші галузі народного господарства, насильницькими методами кооперації та податками.

Підтвердженням тому є доля відомого майстра-кераміста Петра Мося, котрий упродовж чверть віку працював головним художником на Харківському керамічному заводі. Підприємство перепрофілювали, змінився його власник і автор багатьох рельєфних пластів, монументально-декоративних панно, паркових скульптур став непотрібним. Але його унікальні вироби виставлені у музеях та знаходяться у приватних колекціях.

Секрети художнього гончарства

Сотні літ славився райцентр Валки на Харківщині своїми гончарами.

Ще до 70-х років минулого століття тут повсюди куріли гончарні печі. Вправні руки валківських майстрів виробляли глечики, макітри, дитячі іграшки. Тут народився і творив талановитий кераміст, заслужений майстер народної творчості України Федір Гнідий. Від діда Прокопа і батька Івана перейняв він секрети художнього гончарства Слобожанщини: округленість форм виробів, обарвлення їх поливою глибоких теракотових тонів усіх відтінків. Роботи Дмитра Наріжного, Федора Гнідого, Бориса Цибульника демонструвалися

Колекція гончарних виробів

на багатьох виставках і є окрасою музейних фондів вітчизняних та закордонних музеїв.

Василь Гурдін особливо плече виробу таких майстрів, бо

на них закарбувався дотик рук корифеїв українського гончарства.

Звісно, центри кераміки зосереджені не лише на Полтавщині та Харківщині. Василь Тимофійович постійно розширює географію дослідження традицій народних ремесел. Він їздить Україною, збирає кращі зразки гончарних виробів у регіонах. Основним критерієм добору колекціонер обрав унікальність і художню оригінальність виробу.

Він придбав чимало авторських глечиків, мисок, кружок, баняків, чашок, макітр із Хмельниччини (Полонне), Івано-Франківщини (Косів), Сумщини (Городниця), Київщини (Васильків)... Понад

400 експонатів, які приваблюють своєю формою, декором, старовиною і автентичністю. Чимало з них із особистими клеймами майстрів.

Рідкісні роботи додають привабливості колекції, бо індивідуальні вироби, виготовлені за традиційною технологією, сьогодні можна побачити саме тут. «Кітч» заповонив прилавки магазинів.

Захоплення керамікою перейняв племінник, колекціонує і дружина Ніна Іванівна. Її зібрання фарфорових і фаянсових скульптур відзначається митцями як вишукане і професійне.

Фото Тараса ПОШИВАЙЛА

редактор
Надія ПАСТЕРНАК

у місті лева

■ ПРИСВЯЧЕНО ПЕРЕСЕЛЕНЦЯМ

У Львові відкриється фотовиставка «Мій дім там, де я», присвячена проблемі переселенців. Організаторами заходу є Міністерство соціальної політики України з питань внутрішньо переміщених осіб, Посольство Великої Британії і міжнародна організація Stabilization Support Service.

Попередньо проведення виставки заплановано з 25 лютого до 5 березня 2016 року на площі Ринок. До експозиції ввійдуть 25 світлин.

■ ФРАНЦУЗЬКІ ХІТИ – У ЛЬВОВІ

8 березня у Львівському національному драматичному театрі імені М. Заньковецької симфонічний оркестр GrandOrchestra презентує проект «Музика Франції». На сцені театру прозвучать кілька десятків легендарних хітів Франції в оригінальних аранжуваннях.

На концерті виступатимуть Аніс Еттаєб, фіналіст проекту «Голос країни», і Даша Єфременко, вокалістка гурту French Vibes.

■ ПАМ'ЯТІ ВОЇНІВ СВІТЛА

20 та 21 лютого у Концертній залі імені С. Людкевича Львівська обласна філармонія та Державна академічна хорова капела «Дударик» презентують прем'єрне виконання «Великої» меси до мінор Вольфганга Амадея Моцарта. Україна та Польща об'єдналися для вшанування роковин пам'яті Героїв Небесної сотні та Героїв війни на Сході України.

Учасники концерту – польські та українські виконавці. За словами диригента капели «Дударик» Дмитра Кацала: «Велика» меса до мінор – один із останніх найвеличніших творів Вольфганга Амадея Моцарта. Він буде вперше виконаний у Львові, і у цьому його безумовна цінність. Пожертви, зібрані на концертах, буде передано на допомогу родинам загиблих героїв третього аеромобільно-десантного батальйону 80-ї бригади.

■ «МАРМУРОВА СТРУНА»

В арт-салоні «Велес» експонується виставка скульптур заслуженого художника України, скульптора Любомира Яремчука «Мармурова струна».

«Сучасний статус скульптора Любомира Яремчука багато в чому визначається його індивідуальною екзистенцією, тому й формально-образні напрацювання, насамперед, ідентифікують його моральну і соціальну іпостасі, його високі професійні критерії й усвідомлення свого художницького призначення.

Він далі залишається динамічним і вольовим лицарем Гармонії, аналітиком тонких порухів душі сучасника, його мрії і прагнень», – так відгукнувся про творчість митця професор, кандидат мистецтвознавства Роман Яців. Виставка триватиме до 7 березня.

Скарби княжого храму

Надія ПАСТЕРНАК

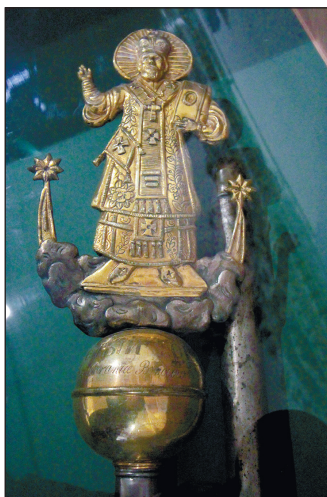
У Музеї історії релігії відкрилась виставка «Скарби княжої церкви св. Миколая у Львові».

Експозиція незвичайна, адже на ній представлені дуже давні сакральні речі, про існування яких ніхто й не здогадувався. Їх випадково знайшли під час реставраційно-ремонтних робіт на дзвіниці храму.

... Церква святого Миколая стоїть собі біля підніжжя Замкової гори у Львові вже вісім століть. Якось так «вписалася» у сучасну архітектуру міста. Насправді ж це головний храм княжого Львова, який за-

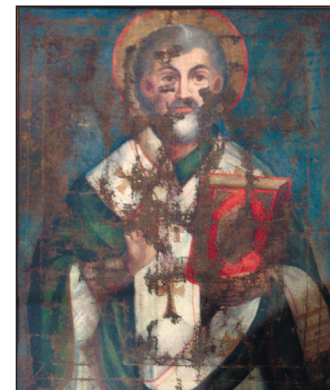

клав князь Данило Галицький і який зберігся до наших днів. Уперше про нього згадується у грамоті князя Лева – сина Данила Галицького, за 1292 рік. На початку це була надвірна церква галицько-волинських князів, згодом вона стала служити громаді міста. 1544 року був затверджений устав братства при церкві, яке відіграло важливу роль у культурно-просвітницькому і соціальному житті Львова, друкуючи книжки, утримуючи школу, лікарню, прихисток для бездомних... До кінця XVIII століття нею опікувався цех шевців. Навіть радянська влада, яка тотально руйнувала храми в Західній Україні,

не підняла руку її закрити. Тут упродовж століть лунала безперервна молитва до Бога. Зараз храм є центром православного благочиння (УПЦ КП), а ще – об'єктом величезного зацікавлення туристів.

Тепер, завдяки виставці, про минуле цього храму можна довідатися ще більш, адже на ній представлені зразки богослужбової літератури, нотні записи, ікони з найдавнішої хоругви Львова 1760-х років. Уперше за кількості років відвідувачі можуть побачити відреставровані скульптури ангелів із рококового вітаря чи іконостасу другої половини XVIII століття, що не зберігся до нашого часу. Ці дерев'яні фігури ангелів порівнюють з найкращими мистецькими зразками цього періоду, які оздоблювали українські храми. Науковці припускають, що це роботи видатного майстра сакральної архітектури Георга Пінзеля або ж представників його школи. Справді, у цих

скульптурах дуже «відчувається» рука Пінзеля. Вони поставили вже в оновленому вигляді завдяки праці співробітників Львівської філії Національного науково-дослідного реставраційного центру України, яку очолює Мирослав Откович.

Після завершення виставки, яка триватиме місяць, усі відновлені пам'ятки будуть повернуті в інтер'єр храму, для якого створені. Відкриття експозиції стало справжнім святом не лише для церковної громади, а й для мистецької еліти міста й усіх львів'ян – із грою на органі видатного львівського органіста Віталія Півнова, виступом відомого чоловічого хору «Дударик», камерного оркестру «Віртуози Львова».

Фото Йосипа МАРУХНЯКА

Релігійний світ без конфесійних «табу»

Свої перші 15 років відзначила «Релігійно-інформаційна служба України» (РІСУ/ RISU).

Це інтернет-ресурс, який подає новини з життя різних конфесій України – не упереджено, не заангажовано в якусь конфесію, хоча формально належить до Українського Католицького університету.

Офіційно РІСУ постало 1 лютого 2001 року, перед візитом до України Папи Римського Івана Павла II. Тоді виникла потреба мати англійськомовний ресурс про релігійне життя в країні. «На той час релігійна ситуація в Україні подавалася досить обмежено.

Єдиними релігійними ресурсами були офіційні сайти УГКЦ і православні з майже нерозвиненими англо-

мовними версіями. У кращому випадку іноземний читач міг довідатися про Україну з польських ЗМІ, у гіршому – з російських», – розповідає директор РІСУ Тарас Антошевський.

За п'ятнадцять років в історії РІСУ було багато цікавих й контрверсійних моментів, коли доводилось публікувати інформацію й документи, від яких відмовлялися інші інформаційні агенції. Один із

таких прикладів – заява Архієпископа Константинопольського Патріархату Всеволода Майданського у 2005 році про те, що Україна є канонічною територією.

У 2008-му РІСУ була залучена до перекладу документів – виступів Вселенського Патріарха Варфоломея, який приїжджав в Україну. У 2011 році на платформі РІСУ чимало релігійних експертів і духовних авторитетів виступили з критикою ідеї зробити у Києві резиденцію патріарха Кирила, а відтак, вона залишилася нереалізованою.

Зараз цей інтернет-ресурс щодня відвідує близько 7–10 тисяч людей, у святкові дні – до 15 тисяч у 60 країнах світу. За місяць сайт читають у 142 країнах.

редактор
Тетяна ЧЕРЕП-ПЕРОГАНІЧ

Мистецька родина

■ ПРОДОВЖУЮ СПІВАТИ МАМИНУ ПІСНЮ

У моєму творчому житті все починалось із маминої та батькової пісні, з розповідей про хутори у волинських лісах, де пройшло їхнє дитинство. Дивувалась малою, чому у тата, співаючи «Очерет мені був за колиску», зволожувались очі, а потім він довго про щось думав.

Мама часто любила співати і в лісі, і в полі, і вдома, під час роботи по господарству. Якось на купленому іграшковому рояльчику вона одним пальчиком підбрала мелодію «Іванко, так Іванко», ще й мене потім навчила...

Я схожа на маму, бо маю душу щиру і вразливо незахищену, але при цьому в характері присутні крицева міць, вміння витримувати життєві випробування, яких вистачає й донині.

Загартувала себе з дитинства, коли дівчинкою їздила із села Дубове до Ковеля в музичну школу рейсовим автобусом: і в дощ, і в зимову негоду. У Луцькому музичному училищі активно займалася громадською й концертною діяльністю, потім поєднувала навчання у Львівській консерваторії по класу бандури з виступами у складі тріо бандуристок.

Ми вже тоді виїжджали з концертами до Іспанії, Німеччини, Індії та Непалу.

■ ЧОМУ ОБРАЛА САМЕ БАНДУРУ?

Хоч би як не відповіла – це був вибір, посланий згори, бо звучання струн цього національного інструмента невід'ємне від мене, ніби огортає своєю таємничою і прозорою ауру української стихії. Завдяки бандурі я продовжую співати мамину пісню.

Вже коли мала власну родину, мешкала й працювала в Києві, мама часто приїздила на мої сольні концерти і ми із задоволенням виконували в дуєті народні пісні, особливо ті, які любив співати її тато, а мій дідусь Клим...

Світлана МИРВОДА

Світлана Мирвода: «Сім'я завжди допоможе»

Тетяна
ЧЕРЕП-ПЕРОГАНІЧ

Заслужена артистка України Світлана Мирвода – добре відома серед шанувальників української пісні.

Вона встигає бути скрізь і всюди. Дуже часто поруч із нею чоловік Григорій та сини Клим і Тимофій. При зустрічі поговорили про те, як вдається цій милій, тендітній жінці поєднувати сцену з сімейним життям.

– Пані Світлано, мистецтво і родина речі суміжні? Сім'я надихає на працю, чи, може, навпаки, заважає професійному зростанню, кар'єрі?

– Усе дуже індивідуально. Але я притримуюсь думки, що

нормальна родина тільки допоможе. Звісно, коли діти малі – добре, щоб хтось допомагав. У мене, наприклад, батьки були далеко, тому доводилося самій справлятися. Як синочки підростили, почала їх залучати до виступів. Так і сама професійно зростала, і дітей навчала любити й цінувати мистецтво. Тобто певний час більше приділяла сім'ї, а вже згодом – творчості.

– Знаю, що раніше часто виходили на сцену разом зі своїми синами. Як зараз, коли хлопці стали дорослими?

– Я вдячна Климу і Тимофію, вони мені у свій час навіть допомагали, особливо менший Тимко, який буквально ріс зі мною на сцені. Такий родинний дует, як наш, це рідкість. Мама грає і співає з бандурою, а синок акомпанує на ... скрип-

Світлана МИРВОДА з родиною

ці, флейті, сопілці, окарині! Він і зараз інколи бере участь у моїх сольних концертах.

– Ви майже весь час на сцені? Цікаво, як при цьому вдається справлятися з роллю дружини, мами, сестри?

– Не просто, буду відвертою. Але намагаюсь всім приділяти увагу. Зі старшою сестрою часто їздимо відпочивати. Тримаємо і доглядаємо батьківську хатину на Волині, як місце релаксу і зв'язку з родинним корінням. Займаюсь хатніми справами, хоча, правда, на кухні більше чоловік.

– У чому сила артиста, крім таланту?

– Артист не може бути байдужим... Тут багато аспектів: не збайдужіти до кожного виконання пісні, до кожного ви-

ходу на сцену. Не можна осторонь знаходитися від подій у суспільстві. Митець повинен мати чітку громадянську позицію, а не «мистецтво для мистецтва». Та найбільша сила – не зупинитись у розвитку, бути цікавим для слухача і глядача: слідувати за професійністю, різноманітністю творчості, за зовнішнім виглядом, вести здоровий спосіб життя, читати, вдосконалюватись і ... любити життя!

– Якби можна було розпочати все спочатку – обрала б нові стежки, чи знову ту, якою завжди йдете, – мистецьку?

– Мабуть, так само, хіба що уникнула деяких незначних помилок. Бандуру, творчість не проміняла б ніколи. Дякую Богу за все, що маю і не маю...

Обпалена війною

Наприкінці минулого року в Національному військово-історичному музеї Збройних сил України відбулася незвичайна подія.

Заслужена артистка України Світлана Мирвода разом зі своїми друзями-митцями, повернувшись із чергової поїздки з концертами в АТО, передала на збереження до музею обпалену війною на Сході України бандуру.

– Її врятували з-під завалів Будинку культури в с. Піски біля першої окремої штурмової роти ДУК «Правий сектор», – розповідає артистка. – Розстріляну по-сестру мені вручили після нашого концерту в селі Новогродівці Красноармійського району Донецької області. Коли я

виступала перед бійцями, грала на бандурі, із зали вигукнули: «А у нас теж є бандура». І вояки винесли понівечений інструмент...

Ця бандура, як символ української духовності, яку неможливо вбити.

А ще тоді разом із нею Світлана Мирвода отримала в подарунок від бійця із позивним «Запорожець» такі поетичні рядки:

«А голос Ваш бринів в душі, коли стріляли «калаші»,

Під свистом куль ми пам'ятали, що Ви нас там не забували.

Ракети, кулі і снаряди летіли в нас із за засади.

Холола кров і відтавала, бо добра пісня зігрівала...»

ОГОЛОШЕННЯ

■ УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКА ЛІТЕРАТУРНА ПРЕМІЯ ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

Щовесни молоді письменники України виборюють право стати лауреатами престижної міжнародної українсько-німецької премії, заснованої 1996 року німецькими меценатами письменницею Тетяною Куштєвською, підприємцем Дітером Карренбергом та Національною спілкою письменників України.

З квітня, в день народження Олесь Гончара будуть названі переможці, їм вручать дипломи та фінансове заохочення в умовних одиницях. Лауреатів конкурсу журі визначить у п'яти номінаціях:

1. Проза – роман або повість.
2. Цикл оповідань, новел.
3. Поезія.

4. Літературознавча праця, присвячена творчості Олесь Гончара.

5. Публіцистика.

Термін подання книжок та рукописів до 15 березня 2016 року. Вік учасників конкурсу – до 30 років. Планується видання альманаху лауреатів премії у 2017 році.

Книжки та рукописи надсилати за адресою: 03084, Київ, вул. Конча-Озерна, 14-б.

Найда Руслан Анатолійович, оргкомітет премії Олесь Гончара тел. 259–1814, (050) 353–3723.

■ КОНКУРС УЧНІВСЬКОЇ ТА СТУДЕНТСЬКОЇ ТВОРЧОСТІ «ЗМАГАЙМОСЬ ЗА НОВЕ ЖИТТЯ»

Міністерство культури України разом із громадською організацією педагогічний центр «Академія» (м. Полтава) за сприяння Міністерства освіти і науки України ініціюють відродження та розвиток на всеукраїнському рівні всесвітнього конкурсу учнівської та студентської творчості «Змагаймося за нове життя!», присвяченого творчості Лесі Українки.

Метою конкурсу є:

- популяризація знань із літератури, історії, культури українського народу;
- виховання у молодого покоління громадян України толерантного і шанобливого ставлення до літературної спадщини українського народу та народів, що проживають на теренах України;
- підтримка учнівської та студентської молоді, яка цікавиться літературою, історією, культурою, традиціями українського народу і виявила здібності до наукових пошуків, написання публіцистичних, художніх та науково-пошукових робіт, художньої творчості, образотворчого мистецтва.

У конкурсі можуть брати участь учні 1–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів різних форм власності, учні та студенти навчальних закладів I–IV рівнів акредитації різних форм власності у тому числі ті, які мають інвалідність, та діти закордонних українців, які виявили особисте бажання взяти у ньому участь.

Заявки на участь та твір надсилаються до 25 лютого 2016 року за адресою проведення регіонального етапу конкурсу. У місті Києві та Київській області – Національне газетно-журнальне видавництво, вул. Васильківська, 1, м. Київ, 03040.

Заявки з кожної номінації обов'язково дублюються на електронну адресу: pedcentracademia@ukr.net

Терміни відбіркового етапу та місце проведення: 27 лютого 2016 року, місто Полтава.

Детальніше про регіональний та всеукраїнські конкурси у положенні, що розміщене на порталі «Культура» Національного газетно-журнального видавництва (<http://cultua.media/zmagajmosja-zanove-zhittja>).

Міністерство культури України оголошує конкурс на заміщення вакантної посади:

– *головного спеціаліста – юриста відділу правової експертизи управління правового забезпечення (на час відпустки по догляду за дитиною) – 1 вакансія;*

– *головного спеціаліста – юриста відділу застосування законодавства управління правового забезпечення (на час відпустки по догляду за дитиною) – 1 вакансія.*

Кваліфікаційні вимоги: вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; стаж роботи за фахом на державній службі на посаді провідного спеціаліста не менше року або стаж роботи за фахом в інших сферах управління не менше трьох років;

– *головного спеціаліста відділу методології оплати праці та соціального забезпечення Депар-*

таменту фінансово-ресурсного забезпечення (на час відпустки по догляду за дитиною) – 2 вакансії;

– *головного спеціаліста відділу зведеного планування та аналізу Департаменту фінансово-ресурсного забезпечення (на час відпустки по догляду за дитиною) – 1 вакансія;*

– *головного спеціаліста відділу капітальних інвестицій та ресурсного забезпечення Департаменту фінансово-ресурсного забезпечення – 1 вакансія.*

Кваліфікаційні вимоги: вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; стаж роботи за фахом на державній службі на посаді провідного спеціаліста не менше року або стаж роботи за фахом в інших сферах управління не менше трьох років;

– *головного спеціаліста відділу європейської інтеграції та взаємодії з міжнародними організаціями управління між-*

народного співробітництва та європейської інтеграції – 2 вакансії.

Кваліфікаційні вимоги: вища освіта відповідного професійного спрямування за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста; стаж роботи за фахом на державній службі на посаді провідного спеціаліста не менше року або стаж роботи за фахом в інших сферах управління не менше трьох років, володіння англійською мовою.

У конкурсі можуть брати участь громадяни України, які мають вищу освіту, стаж роботи за фахом.

До заяви додаються наступні документи:

- заява про участь у конкурсі, в якій зазначається про ознайомлення заявника із встановленими законодавством обмеженнями щодо прийняття на державну службу та проходження державної служби;

- заповнена особова картка (форма П-2 ДС) із відповідними додатками;

- дві фотокартки розміром 4 x 6 см;

- копії документів про освіту, підвищення кваліфікації, присвоєння вченого звання, присудження наукового ступеня;

- декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік за формою, передбаченою Законом України «Про засади запобігання і протидії корупції»;

- копія документа, який посвідчує особу;

- копія військового квитка (для військовослужбовців або військовозобов'язаних);

- довідка про допуск до державної таємниці (у разі його наявності).

Документи для участі в конкурсі приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення в газеті «Культура і життя».

01601, м. Київ, вул. І. Франка, 19, кім. 109.

Додаткова інформація за тел.: 234–39–93.

Конкурсна комісія

«Рушнікова дорога Донбасу»

Таку назву має виставка у Вінницькому обласному художньому музеї.

В експозиції представлені 74 рушники, що репрезентують мистецтво народної вишивки Донеччини, у тому числі гарячих точок на карті проведення антитерористичної операції – Авдіївки, Волновахи, Слов'янська та інших.

У центрі виставки є рушник із відомими рядками Тараса Шевченка «Думи мої...» – копія виробу, виготовленого Лесею Українкою в дарунок видатному поету. Привертає увагу рушник пам'яті Олекси Тихого, який демонструвався в США та інших країнах світу.

Особливий сегмент виставки складають колективні роботи: 8-метровий рушник 24 вишивальниць об'єднання

«Натхнення» та 6-метровий «Рушник єднання», створений представницями 16 територіальних громад Слов'янського району.

Результатом показу творчого контенту стало підписання меморандуму про співпрацю між управлінням культури і туризму Донецької обласної державної адміністрації та управлінням культури і мистецтв Вінницької обласної державної адміністрації, який є запорукою міцних творчих відносин та єднання між регіонами.

Олена ПИЛИПЕНКО,
фото авторки.

На фото: відкриття виставки

Ігор Гирич Київ XIX–XXI ст. Путівник

Книжку можна придбати у Національному газетно-журнальному видавництві за адресою: вул. Васильківська, 1 (ст. м. «Голосіївська»)

Довідки за тел.:
+38 (044) 498–23–64;
+38 (097) 111–17–56.

редактор
Євген БУКЕТ

ПІСЛЯМОВА

НАЦІОНАЛЬНА ПРЕМІЯ

Лауреатами Національної премії України імені Тараса Шевченка в 2016 році стали режисер Олег Сенцов, дисидент і публіцист Левко Лук'яненко, балетмейстер Раду Поклітару, співачка Анжеліна Швачка і художник Михайло Гуйда.

Олег Сенцов здобув перемогу в кінономінації з фільмами «Гамер» і «Носоріг». Левко Лук'яненко став лауреатом премії в номінації «Публіцистика і журналістика» за зібрання творів у 13 томах «Шлях до відродження». Лауреатом премії в музичній номінації став Раду Поклітару за балет-триптих «Перехрестя» (2012) і балети «Лебедине озеро» (2013),

Олег СЕНЦОВ

«Жінки в ре мінорі» (2014) та «Довгий різдвяний обід» (2014). Анжеліна Швачка стала лауреатом в номінації «Концертно-виконавське мистецтво» за «виконання провідних партій в оперних виставах і популяризацію української музичної спадщини». Михайло Гуйда здобув перемогу в номінації «Образотворче мистецтво» з циклом живописних творів «В єдиному просторі».

ДЕНЬ ГЕРОІВ НЕБЕСНОЇ СОТНІ

20 лютого 2016 року Україна відзначає День Героїв Небесної сотні. Щоб віддати належну шану учасникам Революції Гідності та вшанувати пам'ять полеглих, Український інститут національної пам'яті звернувся до Міністерства освіти з пропозицією у кожному навчальному закладі до Дня Героїв Небесної сотні розпочати перший урок або лекцію виконанням Державного гімну України та хвилиною мовчання.

Так викладачі та українська молодь згадають сотню співвітчизників, убитих під час мирних протестів, та вшанують усіх, хто встав на боротьбу за демократичне майбутнє своєї країни.

У рамках виховних годин та уроків історії вчителі проведуть урок пам'яті Героїв Небесної сотні за участю активістів Революції Гідності.

Міністерство освіти і науки підтримало пропозицію і надіслало листа з цими рекомендаціями до всіх загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладів.

19 лютого виповнюється 62 роки відтоді, як Кримську область РРФСР було передано до складу України.

Про цю подію «Культури і життя» розповів український учений, громадський діяч, журналіст, заслужений діяч науки і техніки Автономної Республіки Крим **Петро Вольвач**:

– Процедура була така: Президія Верховної Ради Російської Федерації звернулася до Президії Верховної Ради СРСР, тоді видали постанову, а потім, щоб затвердити, аде навіть у Радянському Союзі зміна території вирішувалась усіма союзними республіками, зібрали сесію Верховної Ради.

Голосування за закон «Про передачу Кримської області зі складу РРФСР до складу УРСР» відбулося 26 квітня, а сам процес почався з дня ухвалення постанови – 19 лютого 1954 року.

Я досліджував історію цього процесу. Добре, що в бібліотеках збереглися газети того часу. Я взяв підшивку газети «Кримська правда» за 1953 рік. І от що цікаво: вже з грудня 1953 року в газеті з'явилася постійна українська тематика. Фотографії Києва, розповіді про Київ, про інші міста України.

Виявляється, що 1953 року відбувся пленум ЦК по сільському господарству. Кримська область була в найгіршому стані. Тоді Кримський обком поміняли повністю, першого секретаря зняли за розвал, за непад економіки Криму. Микита Хрущов здійснив інспекційну поїздку на півострів, не попередивши місцеву владу.

Машину Хрущова зустріли розлючені жителі з вигуками

Як рятували Крим

Святкування 300-річчя Переяславської ради в Криму. Фото 1954 року

«Ви нам обещали! У нас картошка не родит, клопы съедают». Люди вийшли протестувати через те, що стан економіки був жахливим. І Микита Сергійович у цей же день їде до Києва і благає першого секретаря ЦК КПУ Олексія Кириченка допомогти врятувати Крим.

Професор Володимир Сергійчук в архіві знайшов документи про підготовку до передачі Кримської області, зокрема, доповідну записку секретарю ЦК компартії України про стан сільського господарства. У цьому документі описано поганий стан економіки Криму. Посіяли три центнери – чотири зібрали, магазинів не було... А населення після виселення татар – близько 500 000... Здавалося б, для чого українському партійному секретарю треба було знати, що робиться у сусідній Кримській області?

Тоді вирішили рятувати Крим руками українців. У пресі я читав, як із усіх міст України надходила допомога. Крани, будівельна техні-

ка, цемент... Розпочиналися масштабні будівельні проекти, зокрема, спорудження північнокримського каналу...

От цікаво. Думаю, ну хоч якісь протести були? Гортаю газети, архіви піднімаю. Ні. Люди з радістю сприймали це, виходили на маніфестації. На підтримку виступив на пленумі ЦК Дмитро Полянський – перший секретар Кримського обкому. І він дякував, і всі дякували, що Україна підставила плече і допомагає відновлювати Крим.

А весною на величезному стадіоні зібрали кримчан відзначати 300-річчя Переяславської ради. Зведений хор Чорноморського флоту (1000 чоловік) співав пісню «Реве та стогне Дніпр широкий», а стадіон стояв і підспівував. От таке було сприйняття.

Гортаю газети. Російські кореспонденти пишуть: «В село вагонами прибули переселенці из Украины, с бугаями и головой колхоза. И заработали фермы...» – почалося відродження. Саджа-

ли сади, виноградники. Після 1954 року до 1960-го було зроблено найбільше. У сімферопольських архівах збереглися поешелонні списки переселенців 1950-х років. Таких було близько 5000 сімей щороку. Тобто кожного року прибувало 20 000 українців. Хмельницька область, Сумська, Вінницька... Селити їх намагалися компактно. У десятках населених пунктів українське населення доходило до 70 %. І якщо першу хвилю переселенців після виселення кримських татар (а це були здебільшого росіяни) розміщували на південно-мному березі, де були більш-менш нормальні будиночки, то українців селили в голому степу, в жахливих умовах...

Таким чином українське населення в степу в основному і освоювало його. Уже тоді відчувалася дискримінація за національною ознакою...

Хоча саме в той час створили Українське відділення у місцевому університеті, де був потужний факультет української мови та літератури. Відкривались українські класи, школи, навіть випустили україномовну газету. З'явився бульвар та бібліотека імені Івана Франка та вулиці Шевченка, Лесі Українки. Почалася українізація Криму. А в Український театр, я, будучи студентом, не міг потрапити. Автобуси привозили людей із села і квитки розкупали вмить...

А в 1970-х роках «українізацію» поступово згорнули. На вже «відбудований» півострів почали з'їжджатися «відставники». Так було зроблено російську ін'єкцію в український Крим, ну і, безперечно, в Севастополь...

Записав Євген БУКЕТ

Газета «Культура і життя»

№ 7 (4682), 19–25 лютого 2016 р.

Виходить із 7 жовтня 1923 року
Свідоцтво про реєстрацію
КВ № 1026 від 26.10.94 р.

Засновники

Міністерство культури України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети

Головний редактор

Євген БУКЕТ

Адреса редакції

03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
Тел.: +38 (044) 498–23–66
cultandlife@gmail.com

Видавець

Національне газетно-журнальне видавництво

Генеральний директор

Андрій ШЕКУН

Видавнича рада

Андрій КУРКОВ (голова), Анатолій СЕРИКОВ (заступник голови), Євген БУКЕТ, Сергій ВАСИЛЬЄВ, Олег ВЕРГЕЛІС, Вадим ДОРОШЕНКО, Віктор фон ЕРЦЕН-ГЛЕРОН, Наталка ІВАНЧЕНКО, Ростислав КАРАНДЄЄВ, Ігор ЛІХОВИЙ, Наталія ЛИГАЧОВА, Наталія МУСІЄНКО, Лариса НІКІФОРЕНКО, Юрій ПЕРОГАНІЧ, Роман РАТУШНИЙ, Віталій САТАРЕНКО, Олег СВІРКО, Артем СТЕЛЬМАШОВ

Адреса видавництва

03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
Тел.: +38 (044) 498–23–65

Дизайн та верстка

Сергій ЗАДВОРНИЙ

Поліграфічний комбінат
ТОВ «Типографія "Від "А" до "Я"»
м. Київ, вул. Колекторна, 38/40
Тел.: (044) 563–18–04, 562–28–51

Розповсюдження і реклама

Тел.: +38 (044) 498–23–64;
+38 (097) 111–17–56

Редакція не публікує колективні листи та звернення
Публікуючи проблемні матеріали, редакція, окрім спеціально обумовлених випадків, подає лише авторський погляд.

Передрук і відтворення текстових та ілюстративних матеріалів «Культури і життя» – тільки з письмового дозволу редакції.

© «Культура і життя», 2016

ПЕРЕДПЛАТА НА ГАЗЕТУ ТРИВАЄ

Передплатна ціна на 2016 р.:
1 місяць – 19,22 грн; півріччя – 115,32 грн

У передплатній ціні враховано вартість доставки до вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонементу.

Передплатний індекс
60969

Наклад 5 000

Ціна договірної

4 820157 940013 07